

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ໂຄງການພັດທະນາຊຸມນະບົດຮອບດ້ານ ຮ່ວມມື ລາວ-ຝຣັ່ງເສດ (PCADR)
ຈຸດປະຕິບັດງານ 4 ເມືອງໃຕ້ແຂວງໄຊຍະບູລີ (PASS)

ບົດຮຽນປະສົບການ ດ້ານການປັບປຸງລະບົບການລ້ຽງໝູ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ຊາວກະສິກອນ

ສາລະບານ

ປັບປຸງລະບົບການລ້ຽງໝູ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມ ໃຫ້ ຊາວກະສິກອນ	3
1. ສະພາບລວມ	3
2. ປັບປຸງລະບົບການລ້ຽງໝູໃຫ້ແທດເໝາະກັບເງື່ອນໄຂສະພາບເສດຖະກິດຄອບຄົວ.	3
3. ປັດໄຈທີ່ສຳຄັນໃນການລ້ຽງໝູ	4
3.1. ການສ້າງຄອກ,ລະບົບນ້ຳ ແລະ ການເຮັດນ້ຳສະກັດຊີວະພາບ.....	4
3.2. ອາຫານ	7
3.2.1 ອາຫານຊະນິດຕ່າງໆ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການລ້ຽງໝູ.....	7
3.2.2. ຈຳພວກທາດອາຫານທີ່ມີໂປຼເຕິນສູງ.	7
3.2.3. ວິຕາມິນແລະແຮ່ທາດ :.....	8
3.2.3. ຄວາມຕ້ອງການທາດອາຫານຂອງໝູ:.....	9
3.2.4. ວິທີການໃຫ້ອາຫານ.....	11
3.2.5. ການໃຫ້ອາຫານເສີມ:.....	11
3.3. ດ້ານການຮັກສາສຸຂະພາບ	12
3.3.1. ການປ້ອງກັນດ້ວຍການອານາໄມ.....	12
3.3.2. ການປ້ອງກັນດ້ວຍການສັກຢາວັກຊິນ.....	13
3.3.3. ການປ້ອງກັນດ້ວຍຢາຂ້າແມ່ທ້ອງ (Ivermec, Dufamec).....	13
3.3.4. ການປ້ອງກັນພະຍາດເຈັບທ້ອງໝູນ້ອຍ	13
3.4. ການປັບປຸງພັນ :.....	14
4. ຮູບແບບການລ້ຽງໝູ	16
4.1 ວິທີການລ້ຽງໝູຊັ້ນ (ໝູຫຸ້ນ).	16
4.2. ການລ້ຽງໝູພໍ່ ແມ່ພັນເພື່ອຜະລິດໝູນ້ອຍ.....	17
5. ການລົງຊຸກຍູ້ຊາວກະສິກອນ	22
5.1 ເກັບກຳຂໍ້ມູນ	22
5.2 ການເຜີຍແຜ່ກິດຈະກຳ.....	22
5.3 ການລົງຝຶກອົບຮົມ	22
ແນະນຳກ່ຽວກັບ ລະບົບການລ້ຽງໝູຊຸມຊົນຊີວະພາບ	24
I. ສະພາບທົ່ວໄປຂອງການລ້ຽງໝູ.....	24
1. ຈຸດປະສົງ.....	24
1.1. ປັດໄຈທີ່ເຮັດໃຫ້ການລ້ຽງໝູປະສົບຜົນສຳເລັດ.	24
1.2. ຄວາມສຳຄັນຂອງການລ້ຽງໝູ.....	24
2. ພັນໝູປະເພດຕ່າງໆ	25

2.1	ພັນລາດສວາຍ Large white	25
2.2	ພັນແລນເລູດ Landrace.....	25
2.3	ພັນດູລອກ Duroc Jersey.....	25
2.4	ພັນໝູລາດ Local pigs	25
3.	ເປົ້າໝາຍຂອງຜູ້ລ້ຽງໝູ	25
4.	ສະຖານທີ່; ຄອກ	25
4.1	ສະຖານທີ່ໝູຊຸມຊົນພາບ :.....	26
4.2	ຄອກ : ຂໍ້ຄວນຄຳນຶງເຖິງການສ້າງຄອກ	26
4.3	ຂັ້ນຕອນການສ້າງຄອກ.....	27
5.	ການຈັດການທີ່ດີ.....	27
6.	ອາຫານທີ່ດີ, ມີຄຸນນະພາບ, ນ້ຳ.....	30
6.1	ສູດອາຫານຂອງໝູແຕ່ລະປະເພດ ແຕ່ລະໄລຍະ.....	30
6.2	ນ້ຳ :.....	32
6.3	ການໃຫ້ຢ່ວກກ້ວຍ, ຜັກເປັນອາຫານເສີມ	33
7.	ພະຍາດທີ່ສຳຄັນ ແລະ ມັກເກີດກັບໝູ.....	33
7.1	ພະຍາດອະຫິວາໝູ.....	33
7.2	ພະຍາດຂໍ້ອັກເສບ (ຂໍ້ໃຄໍ່) Arthritis.....	34
7.3	ພະຍາດໄຂ້ໜັງແດງ (Swine Erysipelas)	35
7.4	ພະຍາດເຈັບທ້ອງ (ຂີ້ໄຫຼ) ເກີດຈາກເຊື້ອ ອີໂຄໂລ E Coli (Enteric Colibacillosis)	35
8.	ການປ້ອງກັນ, ການຮັກສາສຸຂະພາບ	36
8.1	ການປ້ອງກັນ :.....	36
8.2	ການຮັກສາສຸຂະພາບສັດ :	36
8.3	ການປິ່ນປົວ :.....	36
9.	ການລ້ຽງການຈັດການກັບໝູພໍ່ ແມ່ພັນ.....	39
9.1	ການຄັດເລືອກໝູເຂົ້າມາເປັນພໍ່, ແມ່ພັນ.....	39
9.2	ຄວນຄັດເລືອກລັກສະນະຮູບຮ່າງດັ່ງນີ້:.....	39
9.3	ການກຽມພໍ່ ແມ່ພັນເພື່ອປະສົມພັນ	39
10.	ລັກສະນະການຂຶ້ນເພດຂອງໝູແມ່:.....	39
11.	ການນຳໃຊ້ພໍ່ພັນ.....	40
12.	ການຈັດການກັບໝູແມ່ຖືພາ	40
13.	ການກະກຽມຄອກເກີດ ແລະ ອຸປະກອນຮັບໃຊ້.....	40
14.	ການປະຕິບັດກັບໝູແມ່ເວລາເກີດລູກ.....	41
15.	ການຈັດການ, ວິທີການລ້ຽງໝູຊຸມ ຫຼື ໝູຊຶ້ນ	42

ປັບປຸງລະບົບການລ້ຽງໝູ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມ ໃຫ້ ຊາວກະສິກອນ

1. ສະພາບລວມ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ການລ້ຽງໝູ ຂອງຊາວກະສິກອນ ສ່ວນຫຼາຍ ເຄີຍມີມູນເຊື້ອ ລ້ຽງມາແຕ່ດົນນານແລ້ວ ແຕ່ວິທີການ ລ້ຽງ ຂອງເຂົາເຈົ້າ ແມ່ນ ລ້ຽງແບບທຳມະຊາດ, ຕາມມິຕາມເກີດ ເພື່ອແກ້ໄຂຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງຄອບຄົວ ເວລາ ຈຸຈົນ ແລະ ຍາມມີບຸນງານປະເພນີເທົ່ານັ້ນ. ຊາວກະສິກອນ 4 ເມືອງໃຕ້ ແຂວງໄຊຍະບູລີ ມີການປູກພືດເປັນສິນຄ້າ ສົ່ງອອກເປັນອາຊີບ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ມີລາຍຮັບເພີ່ມເຂົ້າໃນຄອບຄົວ, ອີກດ້ານໜຶ່ງ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດມີຫຼາຍຂຶ້ນ ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ ຊາວກະສິກອນ ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປັບປຸງລະບົບການລ້ຽງໝູໃຫ້ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ ໂດຍອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂ ແລະ ວັດຖຸພັນທີ່ມີຢູ່ໃນຄອບຄົວມາປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານສັດ ເພື່ອຕອບສະໜອງຊັ້ນໃຫ້ ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ເຊັ່ນ : ດ້ານການສ້າງຄອກ, ການໃຫ້ອາຫານ, ການປັບປຸງພັນ ແລະ ການຮັກສາສຸຂະພາບສັດ.

2. ປັບປຸງລະບົບການລ້ຽງໝູໃຫ້ແທດເໝາະກັບເງື່ອນໄຂສະພາບເສດຖະກິດຄອບຄົວ.

ການປັບປຸງລະບົບການລ້ຽງໝູ ມີຫຼາຍປັດໄຈ, ມີຫຼາຍລະດັບການລ້ຽງ ຊາວກະສິກອນ ຈະຕ້ອງໄດ້ເລືອກ ເອົາວິທີການລ້ຽງ ທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບເສດຖະກິດຄອບຄົວ ແລະ ການຕະຫຼາດເຊັ່ນ : ການໃຊ້ເຕັກນິກຕ່ຳ (ຕົ້ນທຶນຕ່ຳ, ການດູແລໜ້ອຍ) ການໃຊ້ເຕັກນິກ ປານກາງ ຫຼື ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກສູງ (ໃຊ້ທຶນຫຼາຍ, ການດູແລຫຼາຍ) ຄື:

- 1) **ລະດັບ1:** ພະຍາຍາມປັບປຸງລະບົບການລ້ຽງຊາວກະສິກອນໜ້ອຍໜຶ່ງຈາກການລ້ຽງແບບປະປ່ອຍທັນມາລ້ຽງຂັງໃສ່ຄອກໝູຂຸມຊິວະພາບ, ອາຫານ ຮຳ,ຕົ້ມບອນ ເກືອ2 ຄາບ/ມື້, ມີນ້ຳໃຫ້ກິນຕະຫຼອດ, ການດູແລໜ້ອຍ, ມີເວລາໄປເຮັດວຽກອື່ນ. ລະດັບນີ້ແມ່ນເໝາະກັບຄອບຄົວມີທຶນໜ້ອຍ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນເຂດຊົນນະບົດ.
- 2) **ລະດັບ2:** ເປັນການນຳໃຊ້ເຕັກນິກປານກາງ ຈະມີການປັບປຸງ ແລະ ຄັດເລືອກພັນ, ປັບປຸງອາຫານ, ນຳໃຊ້ອາຫານຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ : ຮຳ, ສາລີ, ຕົ້ມຜັກ, ຂີ້ເຫຼົ້າ, ມັນຕ່າງໆ. ອາຫານສຳເລັດຮູບໜ້ອຍໜຶ່ງ ເອົາໃຈໃສ່ດ້ານການຮັກສາສຸຂະພາບການສັກ ຢາປ້ອງກັນອະຫິວາໝູ ແລະ ມີການປິ່ນປົວເມື່ອເວລາໝູເຈັບ, ອາດຈະບໍ່ແມ່ນເປັນ ກິດຈະກຳຫຼັກແຕ່ວ່າ ສາມາດສ້າງລາຍຮັບສຳຮອງຈາກ ກິດຈະກຳຫຼັກ.
- 3) **ລະດັບ3:** ເປັນລະດັບການນຳໃຊ້ເຕັກນິກສູງ ປັດໃຈສຳຄັນໃນການລ້ຽງຕ້ອງແມ່ນພັນແທ້ຫຼືພັນປັບປຸງ ແລະ ໃຊ້ອາຫານໃຫ້ຄົບຖ້ວນເຊັ່ນ :ຮຳ,ສາລີ,ຫົວອາຫານເຂັ້ມຂຸ້ນ ອາຫານເສີມ (ພືດຜັກ, ຖົ່ວສະໂຕໂລ) ແຮ່ທາດຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງໝູແຕ່ລະໄລຍະ, ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດດ້ານການຮັກສາສຸຂະພາບ, ການສັກຢາປ້ອງກັນອະຫິວາໝູ, ຖ່າຍພະຍາດກາຝາກ ແລະ ການປິ່ນປົວ. ລະດັບນີ້ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຕົ້ນທຶນຫຼາຍ ຫຼື ກູ້ຍົມເງິນທະນາຄານ, ການດູແລຫຼາຍຂຶ້ນ, ມີກຳໄລຫຼາຍ, ແຕ່ສາມາດຍຶດເປັນອາຊີບໄດ້.

ຕົວຢ່າງ : ການສົມທຽບການລ້ຽງໝູ 2 ລະດັບລະຫວ່າງລະດັບ 1 ແລະ ລະດັບ3

ລະດັບ1: ສ້າງເປັນຄອກໝູຂຸມ, ການໃຫ້ອາຫານເກືອຮຳ+ຕົ້ມບອນ, ໃຊ້ແຮງງານໃນການດູແລໜ້ອຍ, ຕົ້ນທຶນຕ່ຳ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າ 100 ກູ/ມື້

ລະດັບ3: ສ້າງເປັນຄອກໝູຂຸມ, ໃຊ້ອາຫານຄົບຖ້ວນ ຕາມການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໝູແຕ່ລະໄລຍະ: ຮຳ, ສາລີ, ຫົວອາຫານເຂັ້ມຂຸ້ນ, ອາຫານເສີມ (ພືດຜັກ, ຖົ່ວ ສະໂຕໂລ) ແຮ່ທາດ. ດ້ານສຸຂະພາບ: ປ້ອງອະຫິວາໝູ, ຖ່າຍພະຍາດ ແລະ ປິ່ນປົວໃຊ້ແຮງງານ ໃນການດູແລຫຼາຍສາມາດເຮັດເປັນອາຊີບຫຼັກ, ຕົ້ນທຶນສູງ ການຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ 500-600ກູ/ມື້ການ ໝູນວຽນເງິນໄວ ລ້ຽງໄດ້ 2 ຄັ້ງ/ປີ

✎ ວິຊາການທີ່ຈະລົງຊຸກຍູ້ຕ້ອງໄດ້ອະທິບາຍຢ່າງລະອຽດຈະແຈ້ງເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີທາງເລືອກຕາມເງື່ອນໄຂຂອງຄອບຄົວ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ

3. ປັດໄຈທີ່ສໍາຄັນໃນການລ້ຽງໝູ

3.1. ການສ້າງຄອກ,ລະບົບນໍ້າ ແລະ ການເຮັດນໍ້າສະກັດຊີວະພາບ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາຊາວກະສິກອນເຄີຍເຮັດຄອກຄອກໄມ້ຫຼືຄອກຊີມັງຊຶ່ງໃຊ້ຕົ້ນທຶນໃນການສ້າງຄອກສູງສິ່ງກິ່ນເໝັນສູ່ສະພາບແວດລ້ອມເສຍນໍ້າ ແລະ ແຮງງານໃນການລ້າງຄອກ,ຍັງເຮັດໃຫ້ເລັບຕີນ ຜິວຫັງໝູ, ມັກເຈັບ ແລະ ເກີດບາດແຜໄດ້ງ່າຍ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ແນນໍາວິທີການສ້າງຄອກໝູຊຸມຊີວະພາບມີຜົນດີດັ່ງນີ້: ການເຮັດ ຄອກໝູຊຸມຊີວະພາບ ແມ່ນປະຢັດຕົ້ນທຶນໃນການສ້າງຄອກ ຊຶ່ງພວກເຮົາສາມາດໃຊ້ວັດສະດຸ ທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນເຊັ່ນ: ຫຍ້າຄາ, ໄມ້ປ່ອງ, ໄມ້ຈິງ ແລະ ຂີ້ແກບເພື່ອສ້າງຄອກສາມາດ ປະຢັດນໍ້າ ແລະ ແຮງງານ ໃນການລ້າງຄອກ. ໝູຢູ່ສະບາຍດູດແກບຫຼິ້ນຕາມທໍາມະຊາດຂອງມັນ ແລະ ປັບອຸນນະພູມໄດ້ດີ. ສາມາດໃຊ້ແກບທີ່ໄດ້ຈາກການລ້ຽງໝູເປັນຜຸນທີ່ດີມີປະໂຫຍດໃນການປູກຝັງເຊັ່ນ: ໃສ່ນາ, ໃສ່ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ພືດຜັກ.

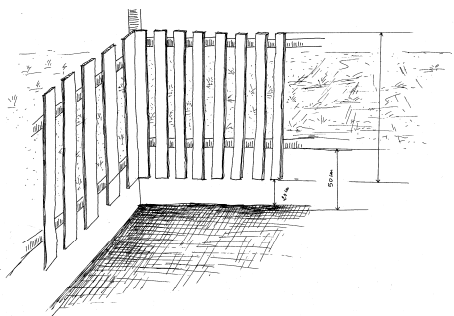
✎ ຖ້າຫາກວ່າຊາວກະສິກອນຕ້ອງການເຮັດຄອກໝູຊຸມຊີວະພາບແມ່ນສາມາດເຮັດໄດ້ຫຼາຍພື້ນທີ່ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ຫຼື ໃກ້ຊຸມຊົນໄດ້ ຈະບໍ່ສົ່ງກິ່ນເໝັນລົບກວນ.

ຈະໄດ້ແນະນໍາຂັ້ນຕອນໃນການສ້າງຄອກດັ່ງນີ້:

❶ **ການເລືອກສະຖານທີ່:** ສະຖານທີ່ຈະເຮັດຄອກໝູຊຸມ ບໍ່ຄວນເປັນບ່ອນຫຼຸບ ຫຼືກເວັ້ນນໍ້າຖ້ວມຂັງ ບ່ອນທີ່ອາກາດຖ້າຍເທໄດ້ສະດວກ.

❷ **ການຂຸດຂຸມ:** ຂຸດຂຸມເປັນຮູບ4 ລ່ຽມ ,ເລິກລົງ 50ຂມ ຄູນດິນຂຶ້ນເຮັດເປັນຄັນຄູຈະໄດ້ຄວາມເລິກຂອງຂຸມປະມານ70ຂມ ຂະໜາດລວງກວ້າງ, ລວງຍາວ, ແລ້ວແຕ່ຈຸດປະສົງຂອງການລ້ຽງ(ໃຫ້ເບິ່ງຂໍ້4.1 ແລະ4.2).

❸ **ການປຸກສ້າງຄອກ:** ຕ້ອງໄດ້ຝັງເສົາໃຫ້ແໜ້ນ, ຕີ3ຂ້າວເຂົ້າທາງໃນເສົາ,ໄມ້ອ້ອມຍາວ1,50ມເພື່ອເປັນຝາຄອກ, ການຕີຝາຄອກຄວນຕີເຂົ້າທາງໃນຂ້າວ ກາຍຂຶ້ນປາກຂຸມ1ແມັດ ແລະ ລ່ວງລົງລຸ່ມປາກຂຸມ50ຂມ, ຄວນຕີໃຫ້ຖີ່ງເພື່ອຫຼີກເວັ້ນບໍ່ໃຫ້ດິນຢູ່ນອກເຂົ້າໃນ ແລະ ແກບຢູ່ທາງໃນອອກນອກ.

❹ **ການເອົາແກບລົງ:** ຫຼັງຈາກເຮັດຄອກແລ້ວກ່ອນຈະເອົາແກບລົງຕ້ອງໃຊ້ເກືອຫວ່ານພື້ນຄອກສາກ່ອນເຄິ່ງກິໂລຕໍ່4ຕາແມັດ,ເອົານໍ້າສະກັດຊີວະພາບ 5ບ່ວງແກງປະສົມນໍ້າ5ລິດໃສ່ບົວທິດໃຫ້ທົ່ວພື້ນຄອກ, ແລ້ວເອົາແກບລົງໃນຂຸມເຮັດເປັນ3ຊັ້ນແຕ່ລະ ຊັ້ນມີຄວາມໜາ20ຂມ. ຊັ້ນທີ່1ເອົາແກບລົງ ກວາດໃຫ້ພຽງ, ເອົາດິນຫວ່ານໃຫ້ທົ່ວ, ຫວ່ານເກືອຕື່ມ,ທິດດ້ວຍນໍ້າສະກັດຊີວະພາບອີກໂດຍປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນແບບນີ້ເປັນຊັ້ນໆຈົນຮອດຊັ້ນທີ3 ແລ້ວປະໄວ້ 10 ຂມ ບໍ່ໃຫ້ພຽງປາກຂຸມ ເພື່ອປ້ອງກັນ ບໍ່ໃຫ້ໝູດູດແກບອອກ. ເມື່ອສໍາເລັດ ແລ້ວຈຶ່ງນໍາເອົາໝູມາລ້ຽງຕາມຈຸດປະສົງ.

ຫວ່ານເກືອ+ທິດນໍ້າEM

ແກບລົງ, ຫວ່ານດິນ, ເກືອ, ທິດEM ຂັ້ນຕອນສຸດທ້າຍ ແລ້ວເອົາໝູມາລ້ຽງ

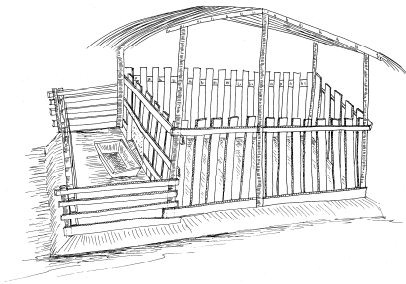
ຂໍ້ແນະນຳເພີ່ມເຕີມຖ້າວ່າ
ທ້ອງຖິ່ນໃດຫາກບໍ່ມີແກບຄວນເອົາ

☞ ພາຍຫຼັງນຳໝູເຂົ້າມາລ້ຽງແລ້ວ ທິດນໍ້າອີເອັມ1 ຄັ້ງຕໍ່ອາທິດ, 6 ເດືອນປ່ຽນແກບເທື່ອໜຶ່ງ.

໑ ຮາງອາຫານໝູ: ຕິໄມ້ເປັນຮູບ4ແຈຕາມຄວາມເໝາະສົມໃສ່ຂ້າງຝາເບື້ອງນອກຄອກ,ພ້ອມທັງເຮັດໄມ້ປ້ອງກັນເພື່ອບໍ່ໃຫ້ໄກ່ ແລະ ສັດອື່ນເຂົ້າໄປກິນອາຫານນຳໝູ, ຮາງໝູກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອບໍ່ໃຫ້ອາຫານຕົກເຮ່ຍ.

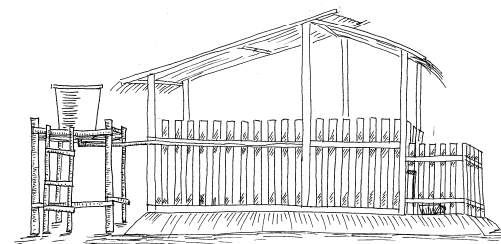
ພິເສດ: ສຳລັບໝູນ້ອຍແມ່ນເຮັດຮາງຕິດຝາຄອກດ້ານໃນ, ຍົກຂຶ້ນຫ່າງຈາກພື້ນຄອກ 10 ຊມເພື່ອບໍ່ໃຫ້ແກບເຂົ້າໃນຮາງ

ເຮັດຄອກອ້ອມຮາງໝູ

໒ ລະບົບນໍ້າ: ກໍ່ເປັນປັດ ໃຈໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການລ້ຽງໝູ ເພື່ອຊ່ວຍໃນລະບົບຍ່ອຍອາຫານ ແລະ ລະບົບຕ່າງໆຂອງຮ່າງກາຍ, ລຸດຜ່ອນຄວາມຮ້ອນ, ສະນັ້ນ ການລ້ຽງໝູຕ້ອງມີນໍ້າສະອາດໃຫ້ໝູກິນຕະຫຼອດເວລາ ຕາມຄວາມຕ້ອງການ.

ລະບົບນໍ້າ

ຂັ້ນຕອນການເຮັດນໍ້າສະກັດຊີວະພາບ (EM)

ຊອຍ ແລະ ຊັ່ງໝາກໄມ້

ນໍ້າສະກັດຊີວະພາບ (EM) : ແມ່ນຜະລິດໄດ້ງ່າຍຈາກໝາກໄມ້, ພືດຜັກ ທໍາມະຊາດຄືການນໍາເອົາໄປໝັກໃສ່ນໍ້າຕານຊາຍ ຫຼື ການນໍາຕານ ເຮັດໃຫ້ເກີດມີຈຸລິນຊີຊຶ່ງມີຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງຕໍ່ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປູກຝັງ ຊ່ວຍຍ່ອຍຊະລາຍອາຈົມ, ແກບໃນຄອກສັດໄດ້ດີ, ຊ່ວຍຮັກສາຄອກສັດບໍ່ໃຫ້ມີກິ່ນເໝັນ, ເພີ່ມປະລິມານຈຸລິນຊີໃນແກບກາຍເປັນຝຸ່ນຄອກມີຄຸນນະພາບດີ.

ຂັ້ນຕອນການເຮັດ ນໍ້າສະກັດຊີວະພາບ (EM) :
 ມີດສໍາຫຼັບຊອຍ, ຄູ່ຫຼືຖັງສໍາລັບບັນຈຸ(ໝັກ), ແພມຸ່ງຫຼືດາງ ຂຽວໄວ້ກັນຕອງ, ສິ່ງທີ່ນໍາມາເຮັດນໍ້າຊີວະພາບໄດ້ແກ່: ໝາກໄມ້ທີ່ບັນຈຸນໍ້າຫຼາຍເຊັ່ນ: ໝາກນັດ,ໝາກເພືອງ, ພືດຜັກ. ນໍາເອົາຜັກຫຼືໝາກໄມ້ລ້າງນໍ້າໃຫ້ສະອາດຊອຍເປັນຕ່ອນນ້ອຍໆນໍາໄປຊັ່ງ3ກລປະສົມໃສ່ ການນໍາຕານ 1ລິດກໍລະນີ ຫາກບໍ່ມີ ການນໍາຕານໃຫ້ເອົານໍ້າຕານຊາຍແດງ ແທນກໍໄດ້ແຕ່ວ່າ ໃຫ້ເອົາໝາກໄມ້1ກລ/ ນໍ້າຕານ1ກລ. ພາຍຫຼັງປະສົມແລ້ວ ໃຫ້ປິດຝາຖັງໃຫ້ດີ, ນໍາໄປໝັກໄວ້10ວັນຈະສັງເກດເຫັນວ່າມີກິ່ນຫອມມີນໍ້າຫຼາຍເປັນສີນໍ້າຕານແກ່ ກໍນໍາໄປປັ້ນເອົາເສດໝາກໄມ້ອອກ. ນໍາເອົານໍ້າສະກັດໄປຕອງໃສ່ແພມຸ່ງ ແລ້ວເອົານໍ້າມາປະສົມເຈືອຈາງໃນອັດຕາສ່ວນ1ລິດ /ນໍ້າ4ລິດ, ຫຼັງຈາກນັ້ນເອົາໄປບັນຈຸໃນຕຸກປະໄວ້ບ່ອນທີ່ມີອາກາດຖ່າຍເທ ເກັບໄວ້ໄດ້ 3ເດືອນ, ສາມາດນໍາໄປໃຊ້ປະສົມກັບນໍ້າທົດຄອກໝູ ໃນອັດຕາສ່ວນອີເອັມ5ປ່ວງແກງ/ນໍ້າ 5 ລິດທົດ1 ຄັ້ງ/ອາທິດ

3.2. ອາຫານ

ອາຫານເປັນປັດໄຈສຳຄັນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວ, ໝູ່ມີຄວາມຕ້ອງການທາດອາຫານທີ່ຄົບຖ້ວນ, ທີ່ມີປະໂຫຍດ ຕໍ່ຮ່າງກາຍເຊັ່ນ: ນ້ຳ, ໄຂມັນ ທາດແປ້ງ, ແຮ່ທາດ, ແລະວິຕາມິນ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວເປັນສິ່ງສຳຄັນ ຊ່ວຍໃນການຈະເລີນ ເຕີບໂຕຂະຫຍາຍຕົວໄວ ແລະ ຕ້ານທານກັບເຊື້ອພະຍາດໄດດີ.

3.2.1 ອາຫານຊະນິດຕ່າງໆ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການລ້ຽງໝູ

ອາຫານປະເພດທາດແປ້ງທີ່ໄດ້ມາຈາກພືດປະກອບມີ ຮຳ, ເຂົ້າປຽນ, ສາລີ, ຖົ່ວແຮ, ມັນຕ່າງໆ...

- **ຮຳ** : ເປັນທາດອາຫານຫຼັກທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປະສົມອາຫານອັດຕາສ່ວນຫຼາຍກວ່າ 50 % ຂອງອາຫານ, ຫາໄດ້ ງ່າຍຕາມທ້ອງຖິ່ນເປັນສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກເຂົ້າມີລະດັບໂປຼເຕິນ (ທາດຊີ້ນ) 9% .
- **ສາລີ** : ສາລີເປັນສ່ວນປະກອບທີ່ດີສຳລັບອາຫານໝູມີໂປຼເຕິນ 8 % ສາລີທີ່ດີຄວນບິດໃຫ້ ລະອຽດບໍ່ມີສິ່ງເຈືອປົນ, ສຳຄັນທີ່ສຸດຕ້ອງບໍ່ມີເຊື້ອລາ, ແມງມອດເຈາະ. ການປະສົມບໍ່ຄວນໃຊ້ເກີນ 40 % ຂອງອາຫານ ແລະ ອີກຢ່າງຄວນຄຳນຶງເຖິງເລື່ອງລາຄາສາລີ(ກໍລະນີສາລີຫາຍາກ, ລາຄາແພງ).
- **ມັນຕົ້ນ**: ເປັນພືດຊະນິດໜຶ່ງທີ່ສາມາດເປັນອາຫານໝູ ມີໂປຼເຕິນ 3 %.ສາມາດໃຊ້ແທນຮຳໄດ້ ແຕ່ກ່ອນຈະໃຊ້ຄວນຊອຍຕາກແດດໃຫ້ແຫ້ງສາກ່ອນເພື່ອລົດທາດເບື້ອແລ້ວຈຶ່ງມາບິດຫຼືຕຳ ປະສົມໃຫ້ໝູກິນ.

3.2.2. ຈຳພວກທາດອາຫານທີ່ມີໂປຼເຕິນສູງ.

ອາຫານທີ່ມີທາດໂປຼເຕິນສູງສ່ວນຫຼາຍຈະໄດ້ມາຈາກພືດ ແລະ ສັດ ຈຳພວກທີ່ໄດ້ມາຈາກພືດ ປະກອບມີ ຈຳພວກ ຖົ່ວແດງ, ກາກຖົ່ວເຫຼືອງ, ຖົ່ວແຮ, ຖົ່ວສະຕາຍໂລ. ຈຳພວກທີ່ໄດ້ມາຈາກສັດປະກອບມີ: ປາປິ່ນ, ເລືອດແຫ້ງ, ຂົນໄກ່ປິ່ນ, ອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນ, ອາຫານສຳເລັດຮູບ.

- **ອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນ** : ປະກອບດ້ວຍປາປິ່ນ, ກາກຖົ່ວເຫຼືອງ ແລະອື່ນປະສົມໄວ້ແລ້ວ.ອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນໃຊ້ເພື່ອປະສົມກັບ ອາຫານຫຼັກ(ທາດແປ້ງ)ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໄດ້ໂປຼເຕິນຕາມຄວາມຕ້ອງການ.

ຮູບອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນ

ການນຳໃຊ້ຖົ່ວແຮຊະນິດລ້ຽງສັດເຂົ້າໃນການປະສົມອາຫານ

ການລ້ຽງໝູແມ່ນລົງທຶນສູງຍ້ອນການຊື້ຫົວອາຫານຈະເຮັດແນວໃດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການນຳເຂົ້າຫົວອາຫານຈາກຕ່າງປະເທດເຮົາອາດຈະນຳໃຊ້ວັດຖຸດິບທີ່ມີໂປຼເຕອິນສູງມາທົດແທນອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນ ເຊັ່ນວ່າການນຳໃຊ້ຖົ່ວແຮມາປະສົມກັບອາຫານ, ເພາະມັນເປັນພືດຕະກຸນຖົ່ວມີໂປຼເຕອິນ22%, ເປັນພືດຂ້າມປີສາມາດປູກປະສົມກັບພືດຫຸ້ກກ່ອນຈະໃຊ້ມາປະສົມກັບອາຫານເຮົາຈະຕ້ອງເອົາມາຕາກແດດໃຫ້ແຫ້ງ, ບົດໃຫ້ລະອຽດນຳມາປະສົມກັບອາຫານໝູແມ່ນເໝາະກັບການລ້ຽງໝູຊື້ນ (ນ້ຳໜັກ30ກລ-100ກລ) ການໃຫ້ລະດັບໂປຼຕິນ 16% ໃນສ່ວນປະສົມອາຫານ 10 ກິໂລຈະມີ: ຮຳ 4 ກິໂລ, ສາລີ 3 ກິໂລ, ຖົ່ວແຮ 2 ກິໂລ, ອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນ 1 ກິໂລ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນການໃຊ້ຫົວອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນ 1 ກິໂລ. ຕົວຢ່າງ: ການລ້ຽງໝູຊື້ນ1ໂຕສາມາດລຸດຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດ 100.000 ກີບ/ ໂຕ/150ວັນ ໄດ້ກຳໄລ 200.000 ກີບ/ໂຕ ໂດຍທົ່ວໄປເຮົາລ້ຽງໝູຊື້ນໃນໄລຍະ 150ວັນ ຈະຊື້ອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນ 70ກລ ມູນຄ່າ400.000 ກີບ /ໂຕ ຖ້າຫາກໃຊ້ຖົ່ວແຮປະສົມເຂົ້າໃນການລ້ຽງຈະໃຊ້ອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນພຽງແຕ່35ກລມູນຄ່າ200.000 ກີບ/ໂຕ ແລະ ໃຊ້ຖົ່ວແຮ 80 ກິໂລ/ໂຕເທົ່ານັ້ນ.

ອາຫານສຳເລັດຮູບ : ຈະມີສ່ວນປະສົມທີ່ຄົບຖ້ວນສາມາດນຳໄປໃຊ້ໃຫ້ໝູກິນໄດ້ເລີຍ (ສຳລັບໝູນ້ອຍ, ອອກ ນົມ ໃໝ່)

3.2.3. ວິຕາມິນແລະແຮ່ທາດ :

ກໍລະນີລ້ຽງໝູພັນເປັນສິ່ງຈຳເປັນສຳລັບການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຮ່າງກາຍ, ເສີມສ້າງກະດູກຕ້ານທານ ກັບພະຍາດແຮ່ທາດປະກອບດ້ວຍທາດທີ່ສຳຄັນເຊັ່ນ: ແຄນຊຽມ, ພຶດສະໄນ, ທາດເຟຼກ, ແມກນີຊຽມ, ສັງກະສີ, ເກືອ ... ໃຊ້ປະສົມກັບອາຫານເພື່ອເພີ່ມແຮ່ທາດໃນອາຫານ, ໃນອັດຕາ ສ່ວນອາຫານ 10 ກິໂລຕໍ່ແຮ່ທາດ 2 ບ່ວງແກງ (200 ກຼາມ). ວິຕາມິນກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນຊ່ວຍໃນການບຳ ລຸງຮ່າງກາຍ, ກິນອາຫານໄດ້ດີ, ໄດ້ແກ່ວິຕາມິນ AD3E, B1,B2, B6,B12, A,D,K ເປັນຕົ້ນ.

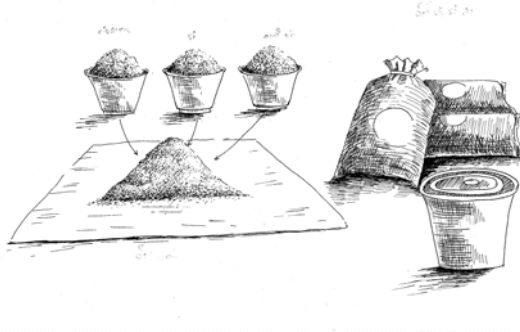
3.2.3. ຄວາມຕ້ອງການທາດອາຫານຂອງໝູ:

ໝູຕ້ອງການທາດໂປຼຕິນ ແລະ ປະລິມານອາຫານແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມແຕ່ລະປະເພດແຕ່ລະໄລຍະ, ຂຶ້ນກັບອາຍຸ, ນ້ຳໜັກຂອງໝູເຊັ່ນວ່າ: ໝູລາດກິນອາຫານບໍ່ເລືອກສາມາດກິນໄດ້ທັງອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນ ແລະ ອາຫານເສດຈາກຄົວເຮືອນ ອີກຢ່າງໝູລາດເປັນໝູທີ່ມີພູມຕ້ານທານສູງ, ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີສຳລັບໝູພັນ: ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ, ເລືອກກິນອາຫານເຊັ່ນວ່າ: ອາຫານທີ່ມີທາດໂປຼເຕອິນສູງ, ອາຫານເຂັ້ມຊຸ້ນຕາມປະເພດຂອງພັນຖ້າຫາກໃຫ້ກິນຄືກັບໝູລາດ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຈະເຮັດໃຫ້ການຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າ, ເກີດພະຍາດຖອກທ້ອງໄດ້ ດັ່ງນັ້ນພວກເຮົາຈຶ່ງປະສົມອາຫານທີ່ມີທາດໂປຼເຕອິນສູງ, ໝູຕ້ອງການກິນອາຫານທີ່ມີລະດັບແຕກຕ່າງກັນ ຕາມແຕ່ລະປະເພດ, ຕາມແຕ່ລະຊ່ວງອາຍຸເຊັ່ນ: ໝູລາດ, ໝູນ້ອຍ, ໝູຫຸ້ນ, ໝູແມ່ຖືພາ, ໝູແມ່ລ້ຽງລູກ, ໝູພໍ່-ແມ່ພັນສະແດງຕາຕະລາງດັ່ງນີ້:

ຕາຕະລາງຄວາມຕ້ອງການທາດໂປຼເຕອິນ

ຊະນິດພັນໝູ	ຈຳນວນໂປຼເຕອິນ %	ປະລິມານອາຫານໃຫ້ກິນ ກລ/ມື້
ໝູລາດກາຍ30ກລ	8	3 ກິໂລ
ໝູຊອດ 50 %	8-14	3 ກິໂລ
ໝູພັນແທ້		
ໝູນ້ອຍ(ອອກນົມ6kg-30kg)	20	1
ໝູຫຸ້ນ(ນ້ຳໜັກ30kg-100kg)	16	3
ໝູແມ່ຖືພາ	16	4
ໝູແມ່ລ້ຽງລູກ	17	5
ໝູພໍ່-ແມ່ພັນ	16	4

ວິທີການປະສົມອາຫານ

ສຳລັບອາຫານເຂັ້ມຂຸ້ນທີ່ໃຊ້ໃນການລ້ຽງໝູ ແມ່ນມີຫຼາຍລະດັບທາດໂປຼເຕອິນ ລາຄາກໍ່ແຕກຕ່າງກັນແຕ່ເຮົາໃຊ້ຫົວອາຫານທີ່ມີທາດໂປຼເຕອິນ 40% ເພາະລາຄາຂ້ອນຂ້າງແພງ ປະສົມໃນປະມານໜ້ອຍ ກັບວັດຖຸດິບຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ສາລີ, ຮຳ, ເຂົ້າປຽນ ກໍ່ໄດ້ໂປຼເຕອິນຕາມຄວາມຕ້ອງການ ດັ່ງນັ້ນເຮົາຄວນ ເລືອກໃຊ້ອາຫານທີ່ມີໂປຼເຕອິນ 40 % ແມ່ນດີທີ່ສຸດແລ້ວວິທີ ການປະສົມອາຫານ ຄວນມີຜ່າຍາງບູພື້ນ, ຊວ້ານ(ຄົນອາຫານ), ຖ້ວຍ , ຖັງຢາງ ຫຼື ສອບ(ສຳລັບເກັບມັງນອາຫານ), ກ່ອນຈະປະສົມອາຫານຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ວ່າຈະ ໃຊ້ຊິງຊັ່ງ ຫຼື ຈະໃຊ້ຖ້ວຍຜອງກໍ່ໄດ້.

ກໍລະນີໃຊ້ ຊິງຊັ່ງ: ເພື່ອປະສົມ 10 ກິໂລ ໃນໂປຼເຕອິນ 20 % ຈະໃຊ້ ຮຳ 5 ກິໂລ, ສາລີ 2 ກິໂລ, ອາຫານເຂັ້ມຂຸ້ນ 3 ກິໂລ.

ກໍລະນີໃຊ້ຖ້ວຍຜອງ ປະສົມ 10 ກິໂລ ໃນໂປຼເຕອິນ 20 % ຈະໃຊ້ ຮຳ 6 ຖ້ວຍ, ສາລີ 2 ຖ້ວຍ, ອາຫານ 3 ຖ້ວຍ

ຕົວຢ່າງ ວິທີຄິດໄລ່ສູດປະສົມອາຫານໂປຼເຕອິນ 16% :

ຮຳ = 9 % x 39 ກິໂລ = 4 % , ສາລີ = 8 % x 37 ກິໂລ = 3 % , ຫົວອາຫານ = 40 % x 24ກິໂລ = 9%

ໂປຼເຕອິນຕ້ອງການ= ຮຳ4 % + ສາລີ3% + ອາຫານເຂັ້ມຂຸ້ນ 9% = 16 % ການ ຄິດໄລ່ແບບນີ້ ແມ່ນຖືກຕາມສູດ16 % ສາມາດນຳໄປໃຊ້ສຳລັບເກືອໝູຊິ້ນໄດ້ເລີຍ.

ຄິດໄລ່ຕາມປະລິມານ (ຜອງເປັນໂອ ຫຼື ຖ້ວຍ)				ຄິດໄລ່ຕາມນ້ຳໜັກ ກິໂລ (ປະສົມເທື່ອລະ 10 ກລ)			
ສາລີ	ຮຳ	ອາຫານເຂັ້ມຂຸ້ນ 40%	ໂປຼເຕອິນ	ສາລີ	ຮຳ	ອາຫານເຂັ້ມຂຸ້ນ 40%	ໂປຼເຕອິນ
0	9	3	20%	0	6	4	20%
0	8	2	18%	0	7	3	18%
0	11	2	16%	0	8	2	16%
2	6	2	20%	2	5	3	20%
3	7	3	18%	2	5	3	18%
3	7	3	16%	3	5	2	16%

3.2.4. ວິທີການໃຫ້ອາຫານ

ການໃຫ້ອາຫານແມ່ນໃຫ້ກິນຕາມແຕ່ລະຊ່ວງໄລຍະ, ໄລຍະໝູນ້ອຍອອກນົມທຳອິດ ຈະໃຫ້ ໝູໄດ້ກິນອາຫານຕະຫຼອດເວລາ ໃຫ້ກິນລັກສະນະຜິງ ຖ້າໝູກິນບໍ່ໝົດອາຫານຈະບໍ່ບູດ ເພາະໄລຍະນີ້ໝູກຳລັງຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂໍ້ເສຍການໃຫ້ອາຫານຜິງຈະເຮັດໃຫ້ໝູກິນອາຫານບໍ່ໄດ້ດີ, ເຮັດໃຫ້ໝູມັກເປັນໄອ, ຜຸ່ນອາຫານເຂົ້າດັງ, ຊ່ວງໄລຍະໝູຊື່ນນ້ຳໜັກ 30 ກິໂລຂຶ້ນໄປຈະໃຫ້ໝູກິນອາຫານປະສົມກັບນ້ຳເລັກໜ້ອຍ, ການໃຫ້ອາຫານປະສົມກັບນ້ຳຈະເຮັດໃຫ້ໝູກິນອາຫານໄດ້ດີ, ອາຫານບໍ່ຕົກເຮ່ຍ, ຂໍ້ເສຍຖ້າຫາກວ່າໝູກິນບໍ່ໝົດຈະເຮັດໃຫ້ອາຫານບູດໄດ້ ດັ່ງນັ້ນເຮົາຄວນໃຫ້ອາຫານທີ່ເໝາະສົມກັບນ້ຳໜັກຂອງໝູ, ໃຫ້ເບິ່ງຢູ່ຕາຕະລາງໃນຂໍ້ 3.2.5.

ການໃຫ້ອາຫານ

3.2.5. ການໃຫ້ອາຫານເສີມ:

ນອກຈາກການໃຫ້ອາຫານແລ້ວຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ອາຫານເສີມເຊັ່ນວ່າ: ຜັກຕ່າງໆ, ຖົ່ວສະຕາຍໂລ, ຍ່ວກກ້ວຍ ການໃຫ້ຜັກ ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານອາຫານ : ແຮ່ທາດ, ວິຕາມິນ, ບຳລຸງຮ່າງກາຍ ອີກຢ່າງການໃຫ້ຜັກ ຫຼື ຖົ່ວສະຕາຍໂລ ຍັງຊ່ວຍໃຫ້ໝູຂັບຖ່າຍໄດ້ສະດວກ ແລະ ຜ່ອນຄາຍຄວາມຄຽດຂອງໝູ.

ຖົ່ວສະໄຕໂລ

ການໃຫ້ອາຫານເສີມ

3.3. ດ້ານການຮັກສາສຸຂະພາບ

ປະຈຸບັນການລ້ຽງສັດນັບມື້ນັບມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ເຕັກນິກວິທີການລ້ຽງກໍ່ມີການປ່ຽນແປງ, ມີການພັດທະນາໄປເລື້ອຍໆເຊັ່ນການສ້າງຄອກ, ການໃຫ້ອາຫານ, ແນວພັນ, ການເພີ່ມປະລິມານຈຳນວນສັດກໍ່ຫຼາຍຂຶ້ນ, ການລົງທຶນນັບມື້ນັບສູງ ສະພາບແວດລ້ອມມີການປ່ຽນແປງການຄວບຄຸມພະຍາດບໍ່ໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການລົງທຶນສະນັ້ນວຽກງານຮັກສາສຸຂະພາບສັດເປັນຂອດ ສຳຄັນຄວນເອົາໃຈໃສ່ດັ່ງນີ້:

ຢາສະນິດຕ່າງໆ

3.3.1. ການປ້ອງກັນດ້ວຍການອານາໄມ

- ກ່ອນຈະນຳສັດເຂົ້າລ້ຽງທຸກຄັ້ງຕ້ອງອານາໄມບໍລິເວນຄອກສະຖານທີ່ລ້ຽງດ້ວຍການນຳໃຊ້ຢາຂ້າເຊື້ອປະສົມ ນ້ຳທົດ ຫຼື ປູນຂາວຫວ່ານ7-10 ວັນຈຶ່ງນຳສັດເຂົ້າລ້ຽງຈາກນັ້ນກໍ່ອານາໄມທຸກໆອາທິດ ພິເສດການຂ້າເຊື້ອດ້ວຍປູນຂາວປີໜຶ່ງ2ຄັ້ງ.

ການອານາໄມ

- ຄວນເອົາໃຈໃສ່ຕິດຕາມຜູງສັດ: ສັງເກດເຫັນວ່າສັດຕົວໃດຜິດປົກກະຕິມີການຈຸກເທົາບໍ່ກິນອາຫານຄວນແຍກ ສັດເຈັບອອກຈາກໝູ່ແລ້ວປິ່ນປົວທັນທີ.
- ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ສັດຊະນິດອື່ນ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນເຂົ້າໄປໃນຄອກ.
- ຖ້າມີສັດຢູ່ໃນຜູງຕາຍເຮົາຄວນຝັງທັນທີ, ເອົາປູນຂາວໃສ່ບ່ອນຝັງຊາກຊີບພ້ອມ ຫຼື ຈູດໄຟຖິ້ມ
- ອາຫານກໍ່ໃຫ້ເປັນອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບດີບໍ່ບູດບໍ່ເນົ່າ ແລະ ນ້ຳໃຫ້ໝູກິນຕ້ອງສະອາດ

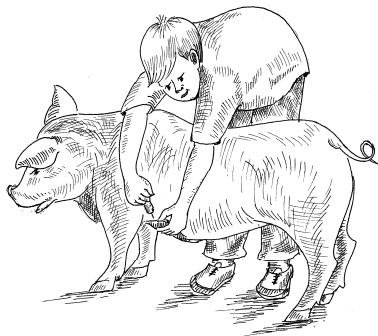
3.3.2. ການປ້ອງກັນດ້ວຍການສັກຢາວັກຊິນ

ວິທີການສັກຢາໝູ

- ຢາວັກຊິນອະຫິວາໝູເປັນຢາປ້ອງກັນເພື່ອສ້າງໝູມຄຸ້ມກັນພະຍາດອະຫິວາໝູ ສັກເຂົ້າກ້າມ ຊິ້ນ1ຊຊ /ໂຕ, ຄຸ້ມກັນໄດ້1ປີ.
- ໝູນ້ອຍເມື່ອມີອາຍຸ1ເດືອນ-1ເດືອນເຄິ່ງເຮົາຄວນສັກຢາປ້ອງກັນຄັ້ງທີ1, ອາຍຸຮອດ90ວັນຄວນ ສັກ ຢາຄັ້ງ ທີ່ສອງ, ຖ້າເປັນໝູໃຫຍ່ ຫຼື ໝູພໍ່ແມ່ພັນສັກ1ຄັ້ງ/ປີ (ບໍ່ຄວນສັກເວລາໝູແມ່ຖືພາ ແລະ ໝູພໍ່ພັນ ກ່ອນໜ້າ ຈະປະສົມພັນ 15 ວັນ)

3.3.3. ການປ້ອງກັນດ້ວຍຢາຂ້າແມ່ທ້ອງ (Ivermec, Dufamec)

ການສັກຢາຂ້າພະຍາດກາຝາກ

- ຢາຂ້າພະຍາດກາຝາກເປັນຢາຂ້າພະຍາດພາຍນອກພາຍໃນແມ່ທ້ອງທຸກຊະນິດ, ຂີ້ຮິດ, ຂີ້ເຮື້ອນ ສັກຢາ ດັ່ງກ່າວເຂົ້າໄປເຮັດໃຫ້ແມ່ທ້ອງຕາຍ, ເຮັດໃຫ້ຂີ້ຮິດຂີ້ເຮື້ອນດີ, ມີສຸຂະພາບແຂງແຮງກິນ ຫານດີ ແລະ ໃຫຍ່ໄວ. ອັດຕາການນໍາໃຊ້ແມ່ນອີງຕາມນ້ຳໜັກຂອງສັດຄື 15-20ກລ/2ຊຊ ພິເສດ ໝູນ້ອຍອອກນົມ8-15ກລ/1ຊຊ, ຫຼັງຈາກນັ້ນທຸກໆ3ເດືອນຄວນສັກຢາ1ຄັ້ງຕາມນ້ຳໜັກສັດຕໍ່ຢາ.

3.3.4. ການປ້ອງກັນພະຍາດເຈັບທ້ອງໝູນ້ອຍ

ເຮົາຄວນເອົາໃຈໃສ່ໝູນ້ອຍໃນຊ່ວງໄລຍະອອກນົມໃໝ່, ສ່ວນຫຼາຍມັກເຈັບທ້ອງຂີ້ໄຫຼຕໍ່ເນື່ອງກັນ 2-3 ອາ ທິດຕ້ອງໃຊ້ຢາປ້ອງກັນແກ້ເຈັບທ້ອງດ້ວຍຢາ Losin-S ຊະນິດຝຸ່ນປະສົມອາຫານ, ອັດຕາປະສົມ2ບ່ວງແກງ/ ອາ ຫານ 10 ກລຫຼື (ຢາ200ກູ/ອາຫານ10ກລ)

ຢາຝຸ່ນ ແກ້ຖອກທ້ອງ

- ການປິ່ນປົວ** ເຈົ້າຂອງສັດຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ກວດກາຕິດຕາມແຕ່ລະໄລຍະ ຖ້າຝູງສັດຂອງຕົນເອງມີບັນຫາມີອາການຜິດປົກກະຕິບໍ່ກິນອາຫານຕ້ອງລາຍງານ, ປົກສາສັດຕະວະແພດບ້ານ,ເມືອງເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂ ຫຼືປິ່ນປົວເພາະວ່າພະຍາດອະຫິວາໝູເປັນພະຍາດຕິດແປດຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດສຳລັບໝູສະນັ້ນເຮົາສັງເກດພາຍນອກໃນຝູງສັດມີອາການເຈັບຈຸກເຫງົາ, ຂົນຫຍິງ, ຫາງຫຼອບ, ບໍ່ກິນອາຫານ, ມັກນອນ, ຄວນແຍກສັດອອກຈາກຝູງເພື່ອທຳການປິ່ນປົວ ດ້ວຍຢາຕ້ານເຊື້ອດ້ວຍການບົ່ງມະຕິພະຍາດໃນຮ່າງກາຍສັດເພື່ອເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍສັດກັບຄືນມາປົກກະຕິ. ການໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອຕ້ອງໃຊ້3ມື້ ລຽນກັນຖ້າບໍ່ດີຕ້ອງໃຊ້ປຸງຢາ ຫຼື ເພີ່ມປະລິມານຢາ. ຖ້າວ່າສັກ1ເຂັມຫາກດີກ່ອນກຳນົດເຮົາບໍ່ຄວນປະເຮົາຄວນສັກ 3 ມື້ ຕາມກຳນົດ.

 - ☞ ການນຳໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອດັ່ງກ່າວເຮົາຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບຢາ ຫຼື ບົດຮຽນທີ່ມີການຝຶກອົບຮົມມາແລ້ວຕາມຕະລາງແຜນຢາທີ່ກຳນົດໄວ້.
- ຂໍ້ຄວນລະວັງ:**

 - ☞ ຫ້າມໃຊ້ຢາທີ່ບໍ່ມີຂໍ້ແນະນຳ, ຢາເສຍຄຸນນະພາບຢ່າງເດັດຂາດ, ຖ້າເຮົານຳໃຊ້ອາດຈະມີຜົນ ສະທ້ອນຕາມມາ: ສັດຈະມີອາການແພ້ຢາ, ເປັນຊ້ອກ, ອັກເສບກ້າມຊີ້ນ ຫຼື ສັກໄປແລ້ວຄຸນນະພາບ ຂອງຢາບໍ່ມາດຕ້ານທານພະຍາດໄດ້.
 - ☞ ບໍ່ຄວນນຳໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອຮ່ວມກັນ ຫຼື ການປະສົມຢາໃນເວລາດຽວກັນ.

3.4. ການປັບປຸງພັນ :

ເພື່ອຢາກໃຫ້ການລ້ຽງໝູໄດ້ຮັບຜົນດີແລະມີປະສິດທິຜົນສູງ ນອກຈາກຈະປັບປຸງລະບົບການສ້າງຄອກ, ອາຫານທີ່ດີແລ້ວເຮົາຄວນຄຳນຶງເຖິງການຄັດເລືອກແນວພັນຍ້ອນວ່າປະຊາຊົນລາວ ສ່ວນຫຼາຍຍັງບໍ່ທັນເອົາໃຈໃສ່ເທົ່າທີ່ຄວນເຊັ່ນ: ການລ້ຽງຕາມມິຕາມເກີດ,ໃຫ້ໝູປະສົມພັນກັນຕາມທຳມະຊາດ ເຮັດໃຫ້ຜົນໄດ້ຮັບຕ່ຳ, ອັດຕາການຕາຍຂອງລູກໝູສູງ, ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂ້າ ຕົວຢ່າງ:ການປະສົມພັນສາຍເລືອດດຽວກັນ ແມ່ກັບລູກ.

ສະນັ້ນວິຊາການພວກເຮົາແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ແນະນຳໃນການຄັດເລືອກແນວພັນທີ່ດີ, ເໝາະສົມ ກັບຄອບຄົວແລະທ້ອງຖິ່ນຄືເຮົາຄວນເລືອກແນວພັນທີ່ສາມາດຫາໄດ້,ການຈະເລີນເຕີບໂຕດີມີລັກສະນະໃຫ່ຍ, ເປີເຊັນຊາກຊີ້ນແລະນ້ຳໜັກດີ,ໃຫ້ລູກຫຼາຍ,ລ້ຽງລູກໄດ້ດີສາມາດປັບຕົວເຂົ້າສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ. ເຊິ່ງປັດຈຸບັນພັນທີ່ເຄີຍນຳເຂົ້າມາລ້ຽງມີ:

ພັນລາດ(ພັນພືນເມືອງ)

ພັນລາດ (ພັນພືນເມືອງ): ລວມມີຫຼາຍຊະນິດແຕກຕ່າງກັນ ລຳໂຕສີດຳປົນຂາວ,ມີສີຂາວຕາມພື້ນທ້ອງຫຼືກ່ານຫຼັງ,ຫົວນ້ອຍ, ຫູນ້ອຍ,ຫຼັງແອນ,ເປີເຊັນນ້ຳມັນຫຼຸຍ, ການຈະເລີນເຕີມໂຕຂ້າລ້ຽງໄລ່ຍະ8ເດືອນ,ນ້ຳໜັກສະເລ່ຍ 60-80kgນ້ຳໜັກໃຫ່ຍເຕັມທີ່100-180kg,ໃຫ້ລູກຫຼາຍສະເລ່ຍ9-10ໂຕ/ຊຸດ, ກິນອາຫານບໍ່ເລືອກ, ອາຫານຂອງໝູລາດເປັນອາຫານທີ່ຫາໄດ້ງ່າຍຕາມແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນເຊັ່ນ:ເຜືອກ, ມັນຕົ້ນ, ຮຳ, ສາລີ ແລະ ຜັກຕາມທຳມະຊາດເພື່ອເປັນການລຸດຜ່ອນການໃຊ້ຕົ້ນທຶນສູງນອກນີ້ມັນຍັງມີຄວາມທົນທານສູງຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມການຈະເລີນເຕີບໂຕສະເລ່ຍ100g/ມື້

ພັນລູກປະສົມ50%

ພັນລູກປະສົມພັນ50%:ແມ່ນໝາຍເຖິງໝູ່ພັນແທ້ມາປະສົມກັບໝູ່ລາດ, ຜົນອອກມາເປັນລູກຊອດ 50% ຈະມີລັກຊະນະຫູຕັ້ງ, ຫູພັບ, ລຳໂຕກົມມີສີຂາວແຕ່ປົນເມັກດຳຫຼືມີສີນ້ຳຕານໃໝ່, ແລະ ມີສີຂາວປົນດຳ.ການໃຫ້ອາຫານລະດັບປາກາງແມ່ນຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນຈາກການໃຊ້ອາຫານເຂັ້ມຊັ້ນ, ມີຄວາມທົນຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ, ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕໄວກວ່າພັນລາດ, ແລະ ແຂງແຮງດີ.ການຈະເລີນ ເຕີບໂຕ 300ກູ/ມື້

ພັນລາດສວາຍ

ພັນລາດສວາຍ: ເປັນພັນທີ່ມີລຳໂຕສີຂາວ,ຫູຕັ້ງ,ລຳໂຕຍາວ, ຮູບຮ່າງໃຫຍ່,ຫົວໃຫຍ່,ຫນ້າສັ້ນ,ຫຼັງພຽງ,ນ້ຳໜັກໃຫຍ່ເຕັມທີ່ໂຕຜູ້ 250-300 ກລ ຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ, ນ້ຳມັນຕ່ຳ, ຄຸນນະພາບຊາກຊີ້ນດີ, ໃຫ້ລູກຫຼາຍສະເລ່ຍ 9-10 ໂຕ/ຊຸດສາມາດປັບໂຕເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ.,ການຈະເລີນເຕີບໂຕສະເລ່ຍ 500 ກູ/ມື້

ພັນແລນເດຣດ

ພັນແລນເດຣດ:ເປັນພັນລຳໂຕຂາວ,ຍາວຫຼຸດບ, ຫຼັງກົງ, ຫົວນ້ອຍ, ຂ້ານ້ອຍ, ເປີເຊັນຊາກຊີ້ນດີ, ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ, ໄຂມັນຕ່ຳ, ນ້ຳໜັກສະເລ່ຍໂຕຜູ້ 250-300 ກລ, ໂຕແມ່ 200-250 ກລ ໃຫ້ລູກຫຼາຍສະເລ່ຍ 9-10 ໂຕ/ຊຸດລ້ຽງ ລູກໄດ້ດີ. ລ້ຽງເປັນແມ່ພັນເພື່ອຜະລິດໝູ່ນ້ອຍ. ການຈະເລີນເຕີບໂຕສະເລ່ຍ 500 ກູ/ມື້

ພັນດູລ່ອກ

ພັນດູລ່ອກ: ເປັນພັນລຳໂຕສີແດງຫຼືສີນ້ຳຕານໃໝ່, ຫູຕູບ, ລຳໂຕຍາວ, ຫຼັງກິ່ງ, ຈະເລີນເຕີບໂຕດີ, ແຂງແຮງ, ເປີເຊັນນ້ຳມັນຕ່ຳ, ນ້ຳໜັກໃຫຍ່ເຕັມທີ່ໂຕຜູ້ 250-300ກລ ໂຕແມ່ 200-250ກລ ໃຫ້ລູກສະເລ່ຍ 8ໂຕ/ຊຸດ. ລ້ຽງລູກບໍ່ຄ່ອຍຈະໄດ້ດີ, ສາມາດປັບໂຕ ເຂົ້າສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ, ໃຊ້ເປັນສາຍພັນເພື່ອຜະລິດລູກປະສົມລ້ຽງເປັນໝູຊັ້ນໃຫ້ນ້ຳໜັກດີ. ການຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ

4. ຮູບແບບການລ້ຽງໝູ

ປະຈຸບັນການລ້ຽງໝູນັບວ່າເປັນກິດຈະກຳທີ່ນິຍົມກັນລ້ຽງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຊາວກະຊິກອນ, ການລ້ຽງໝູກໍ່ມີຫຼາຍຮູບແບບ, ຫຼາຍປະເພດການລ້ຽງຂຶ້ນກັບເງື່ອນໄຂສະພາບຄອບຄົວ, ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການຕະຫຼາດ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການລ້ຽງໝູໄດ້ຮັບຜົນດີ, ມີກຳໄລເປັນໜ້າເພິ່ງພໍໃຈ. ຈະໄດ້ແນະນຳໃຫ້ຜູ້ລ້ຽງມີທາງເລືອກຢູ່ 2 ວິທີ: 1.ການລ້ຽງໝູຊັ້ນ, 2.ລ້ຽງໝູພໍ່ ແມ່ພັນເພື່ອຜະລິດໝູນ້ອຍ.

4.1 ວິທີການລ້ຽງໝູຊັ້ນ (ໝູຫຸ້ນ).

ໝູທີ່ເໝາະສົມຕໍ່ການຈະນຳມາລ້ຽງເປັນໝູຊັ້ນ ຄວນເລືອກພັນລູກປະສົມ ຫຼື ລູກຊອດ ຊຶ່ງໄດ້ຈາກການປະສົມ ພັນຕ່າງສາຍພັນກັນເຊັ່ນ: ພັນດູລ່ອກ+ແລນເດຣດ, ພັນດູລ່ອກ+ພັນລາດສວາຍ, ພັນແລນເດຣດ+ ລາດສວາຍ ແລະ ພັນແທ້+ພັນພື້ນເມືອງເປັນຕົ້ນ. ເພາະວ່າໝູພັນລູກປະສົມ(ລູກຊອດ)ລ້ຽງງ່າຍ, ຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ, ປະສິດທິພາບການແລກປ່ຽນອາຫານດີ. ຊື້ໝູນ້ອຍອອກນົມໃໝ່ນ້ຳໜັກປະມານ 9 ກລ/ໂຕ ເຂົ້າມາລ້ຽງ ສະເລ່ຍເນື້ອທີ່ຄອກ 2 ມ²/ໂຕ ລ້ຽງເປັນຈຳນວນຫຼາຍ 5-10 ໂຕ/ ຄອກ ການລ້ຽງແມ່ນໃຊ້ເວລາສັ້ນ 5 - 6 ເດືອນ ສາມາດຂາຍອອກໄດ້ ລ້ຽງ 2 ຊຸດ/ປີ. ລ້ຽງເປັນຈຳນວນຫຼາຍໄດ້ຂຶ້ນກັບເງື່ອນໄຂຂອງຄອບຄົວ, ຄວາມສະດວກດ້ານການຕະຫຼາດ. ການລ້ຽງຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ດ້ານຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

- ເມື່ອນຳໝູນ້ອຍເຂົ້າລ້ຽງຕ້ອງສັກຢາຂ້າແມ່ພະຍາດກາຝາກ, ຫຼັງຈາກ 10 ວັນ ສັກຢາວັກຊີນອະຫິວາໝູ (ລາຍລະອຽດຂະໜາດ, ວິທີການສັກຢາໃຫ້ເບິ່ງຢູ່ຂໍ້ທີ່ 3.3)
- ການໃຫ້ອາຫານ,

ອາຫານແມ່ນໃຫ້ຖືກຕາມຄວາມຕ້ອງການແຕ່ລະການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໝູໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ ແຕ່ອອກນົມ 30 ກລ ໃຊ້ສູດອາຫານທີ່ມີໂປຼເຕອິນ 20 % ໝູນ້ຳໜັກ30 100 ກລໃຊ້ສູດອາຫານໂປຼເຕອິນ 16 % (ລາຍລະອຽດການປະສົມອາຫານ, ການໃຫ້ອາຫານໃຫ້ເບິ່ງຢູ່ທີ່ຂໍ້3.2.4,3.2.5)

ຕົວຢ່າງ: ບົດຮຽນການລ້ຽງໝູຂອງຊາວກະສິກອນ

ຄອບຄົວ ທ. ວິນ ບ້ານຫ້ວຍເລິກເມືອງແກ່ນທ້າວ ແຂວງໄຊຍະບູລີ ແມ່ນຄອບຄົວໜຶ່ງທີ່ນອນໃນສະມາຊິກກຸ່ມລ້ຽງໝູຊຸມຊົວະພາບ. ລາວໄດ້ກ່າວວ່າ: ຖືເອົາການລ້ຽງໝູເປັນອາຊີບສຳຮອງນອກຈາກການປູກພືດ, ເພາະວ່າການລ້ຽງໃນໄລຍະຜ່ານມາກໍບໍ່ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເທົ່າທີ່ຄວນລ້ຽງແລ້ວກໍບໍ່ມີແມ່ຄ້າມາຊື້, ຢາກຂາຍກໍບໍ່ໄດ້ຂາຍ ປະຈຸບັນຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດມີຫຼາຍ, ໝູນີ້ມັນສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຄອບຄົວໄດ້ຕໍ່ເນື່ອງຄື 2 ຊຸດ/ປີຂ້າພະເຈົ້າລ້ຽງໃນຊຸດທີ່ໜຶ່ງ 10 ໂຕ ຕົ້ນທຶນຊື້ອຸປະກອນເຮັດຄອກ 400.000 ກີບຕໍ່ຊຸດ, ຕົ້ນທຶນຊື້ໝູນ້ອຍ ຢາປ້ອງກັນ, ຢາປິ່ນປົວ 3 200 000 ກີບຕົ້ນທຶນຊື້ອາຫານ 6 700 000 ກີບ ລວມຕົ້ນທຶນທັງໝົດ 10 300 000 ກີບ ລາຄາຂາຍ 15 000 ກີບ/ກລ. ລາຍຮັບທັງໝົດ 14 400 000 ກີບ ເມື່ອເອົາລາຍຮັບມາລົບໃຫ້ຕົ້ນທຶນມີກຳໄລ 4 100 000 ກີບ/ຊຸດ ຫຼື 410 000 ກີບ/ໂຕ ເຫັນວ່າມີກຳໄລດີ ຖ້າທຽບໃສ່ໄປເຮັດວຽກອື່ນ, ການລ້ຽງບໍ່ໄດ້ໃຊ້ເວລາຫຼາຍ, ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວສາມາດເຮັດໄດ້.

ການລ້ຽງໝູຊາວກະສິກອນ

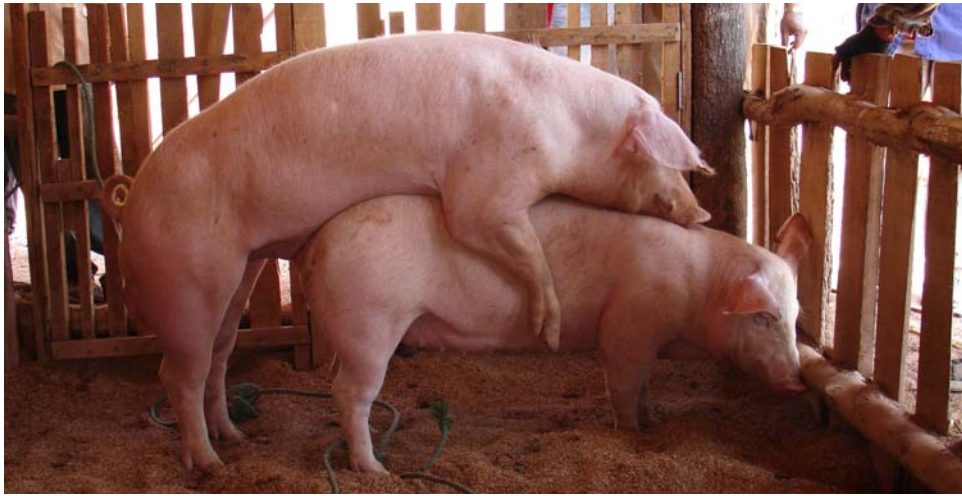
4.2. ການລ້ຽງໝູ ແມ່ພັນເພື່ອຜະລິດໝູນ້ອຍ

ການລ້ຽງໝູ ແມ່ພັນເພື່ອຜະລິດໝູນ້ອຍກໍແມ່ນຮູບແບບການລ້ຽງໝູຂອງຄອບຄົວປະເພດໜຶ່ງ ແນໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຊື້ໝູນ້ອຍ, ເປັນການປັບປຸງພັນສັດໃຫ້ແທດເໝາະກັບເງື່ອນໄຂຄອບຄົວ.

ວິທີເລືອກແມ່ພັນ: ຮູບຮ່າງລັກສະນະສົມບູນ ການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ, ຄັດເລືອກມາຈາກສາຍພັນທີ່ໃຫ້ລູກຫຼາຍ ລ້ຽງລູກເກັ່ງ, ອະໄວຍະວະເພດສົມບູນ, ສຸຂະພາບແຂງແຮງ **ພິເສດ:** ແມ່ພັນເຕົ້ານົມສະໝໍ່າສະເໝີ 14 ເຕົ້າ. ໝູພໍ່ພັນ ແກ່ນອັນທະສະເໝີກັນ

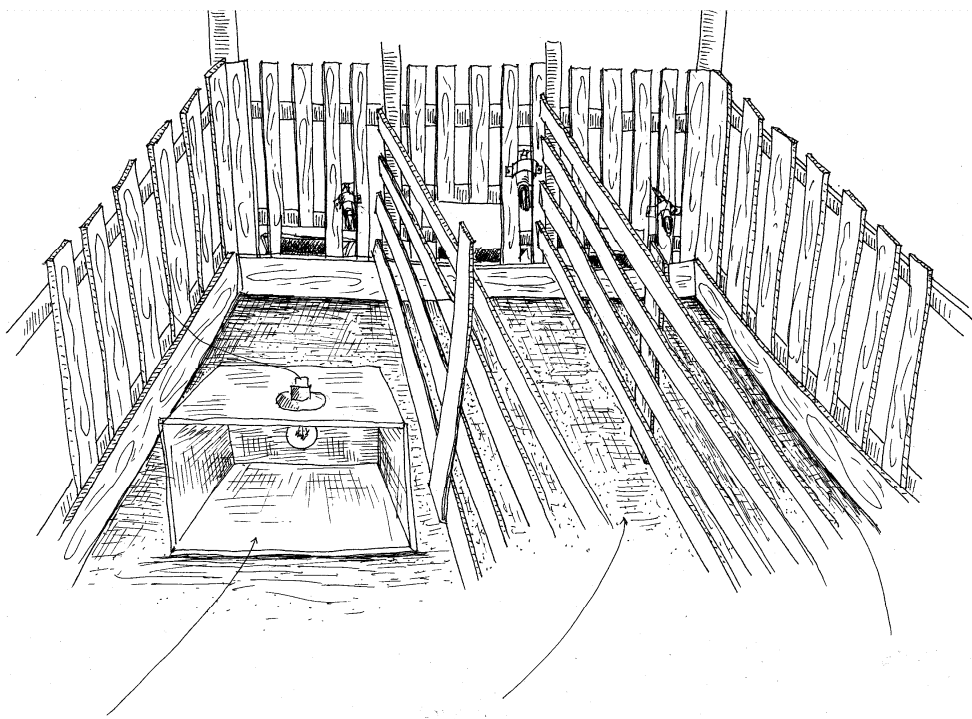
ການປະສົມພັນ: ໂດຍທົ່ວໄປການປະສົມພັນໝູມີ 2 ວິທີ 1.ການປະສົມພັນແບບທຳມະຊາດມີຂໍ້ດີ ການປະສົມພັນເປີເຊັນຕິດສູງ, ຮັກສາລັກສະນະພັນໄດ້ດີ, ຂໍ້ເສຍ ລ້ຽງພໍ່ພັນໃຊ້ຕົ້ນທຶນສູງບໍ່ສາມາດປະສົມພັນຕໍ່ ເນື່ອງໃນເວລາດຽວກັນຫຼາຍໂຕ, ຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຄື່ອນ ຍ້າຍພໍ່ພັນ. ແລະ 2.ການປະສົມພັນທຽມມີຂໍ້ດີ ປະຢັດຕົ້ນທຶນໃນ

ການລ້ງງ ບໍ່ພັນສາມາດປະສົມພັນໄດ້ຫຼາຍໃນເວລາດຽວກັນ ແລະ ສະດວກໃນການໄປປະສົມພັນ. ຂໍ້ເສຍການ ເກັບຮັກສານໍ້າເຊື້ອບໍ່ໄດ້ດີນ, ປະສິດທິພາບໃນການປະສົມຕໍ່ກວ່າແບບທຳມະຊາດ

ການບົວລະບັດກັບໝູແມ່ຖືພາ: ພາຍຫຼັງໝູແມ່ປະສົມພັນໄດ້ 21-22 ວັນຈະຕ້ອງໄດ້ຕິດຕາມເບິ່ງຄືນ ໝູແມ່ບໍ່ຂຶ້ນເພດອີກສະແດງວ່າ ການປະສົມພັນຕິດແລ້ວ ໃຫ້ເພີ່ມປະລິມານອາຫານຂຶ້ນເລັກນ້ອຍ 2-2.5 ກລ/ຄາບ ໃຫ້ອາຫານທີ່ມີແຮ່ທາດ, ວິຕາມິນ, ພຶດຜັກ, ຖົ່ວສະຕາຍໂລ. ໃນຊ່ວງໄລຍະໃກ້ຈະເກີດ 15-20 ວັນ ສັກຢາວິຕາມິນ AD3E, ກ່ອນໜ້າຈະເກີດ 7-10 ວັນເລີ່ມລຶດອາຫານລົງ, ຍ້າຍໄປໄວ້ຄອກເກີດເພື່ອ ໃຫ້ຊິນເຄີຍ ແລະ ກຽມເກີດ ໄດ້.

ກຽມຄອກເກີດ ແລະ ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ : ຂັ້ນຄອກ, ຕີໄມ່ເປັນຮາວຂຶ້ນສອງຂ້າງ 60-70 ຊມ, ລວງຍາວ 2ມ, ເຮັດພື້ນທາງກາງປູດ້ວຍໄມ້ດົ້ວລວງກ້ວາງ1.2ມ ເປັນທາງຂວາງ,ຮາງອາຫານ, ກ່ອກນໍ້າໃສ່ທາງ ດຽວກັນບໍ່ໃຫ້ ໝູອ່ວາຍໄດ້. ມີກ່ອກນໍ້າ, ຮາງອາຫານສຳລັບໝູນ້ອຍຂ້າງໃນຄອກ .ອຸປະກອນ ຮັບໃຊ້: ມີດແຊມສຳລັບຕັດຫາງ, ສາຍແຮ່, ມີດຕັດແຂ້ວໝູນ້ອຍ, ເຊແລ່ງ+ເຂັມດ້າຍມັດສາຍແຮ່, ຢາຂ້າເຊື້ອ (ຢາແດງ) ໝູ້ 90, ຜ້າແພເຊັດ ໝູນ້ອຍ, ຄອກ ຫຼື ແກ່ດອິບໝູນ້ອຍ ແລະ ດອກໄຟໃຫ້ຄວາມອົບອຸ່ນ

ການປະຕິບັດເວລາໝູເກີດລູກ : ເມື່ອຄົບກຳນົດຖືພາ 114 ວັນ +5 ວັນ ຫຼື -5 ວັນ ຕິດຕາມອາການຂອງໝູ ຈະມີການກັດຄອກ ກະວິນກະວາຍ ນົມເບິ່ງເປັນຮາວ. ບົບເບິ່ງນົມມີນ້ຳນົມອອກມາສະແດງວ່າ ໝູຈະເກີດ ພາຍໃນ 12-24 ຊົ່ວໂມງ. ເວລາໝູເກີດອອກມາ ໃຊ້ມືໜຶ່ງຈັບໂຕໝູນ້ອຍ ມືໜຶ່ງຈັບສາຍແຮ່ ຄ່ອຍໆ ດຶງສາຍແຮ່ອອກ, ເອົາຜ້າແພຈົກເຂົ້າໄປໃນປາກເຊັດເອົານ້ຳເມືອກອອກ, ເຊັດໂຕໃຫ້ແຫ້ງ ນຳມາຕັດສາຍແຮ່, ຕັດທາງ, ຕັດແຂ້ວ. ປະໄວ້ 5-10 ນາທີ ກໍ່ນຳໝູນ້ອຍມາກິນນົມແມ່ ຖ້າໝູນ້ອຍເກີດຫ່າງກັນ 1-2 ຊົ່ວໂມງ ໃຫ້ໃຊ້ຢາ ອີກຊີໂຕຊິນ ສັກໃຫ້ແມ່ 3 ຊຊ/ຄັ້ງ ຫຼັງຈາກໝູນ້ອຍອອກໝົດແລ້ວໃຊ້ອີກຊີໂຕຊິນ ແລະ ຢາວິຕາມິນສັກໃຫ້ແມ່ຕື່ມຄັ້ງໜຶ່ງເພື່ອ ໃຫ້ແຮ່ ຫຼື ສິ່ງຕົກຄ້າງອອກໝົດ, ຊ່ວຍໃຫ້ມີນ້ຳນົມຫຼາຍຂຶ້ນໃຫ້ໝູນ້ອຍໄດ້ກິນນົມເຫຼືອງແຂງແຮງໄວ.

ການປະຕິບັດເວລາໝູນ້ອຍອອກນົມ

ພາຍຫຼັງໝູນ້ອຍເກີດໄດ້ 3 ວັນ ໃຫ້ສັກຢາທາດເຫຼັກ 1 ຊຊ ຕໍ່ໂຕ ສັກເຂົ້າກ້າມຊີ້ນຄໍ ບໍລິເວນກ້ອງໃບຫູ, ຕິດຕາມສຸຂະພາບເປັນປະຈຳ ຖ້າຫາກວ່າໝູນ້ອຍມີອາການເຈັບທ້ອງ (ຂີ້ໄຫຼ) ໃຊ້ຢາປິ່ນປົວ ໂລຊິນ ເອສຊະນິດ ເປັນຝຸ່ນປະສົມໃສ່ນໍ້າ, ຢາເຄິ່ງບ່ວງກາເຟຕໍ່ນໍ້າ 1 ບ່ວງແກງປະສົມກັນຮ່າຍໃສ່ປາກ(ໃຫ້ເບິ່ງຢູ່ຂໍ້3.3). ໝູນ້ອຍອາຍຸໄດ້ 15 ວັນ ກໍ່ເລີ່ມເອົາອາຫານສຳເລັດຮູບ(ອາຫານໝູນ້ອຍ) ໃສ່ຮາງໃຫ້ກິນ. ອາຍຸໄດ້ 28-30 ວັນ ຖ້າວ່າສຸຂະພາບແຂງແຮງສະໝໍ່າສະເໝີກໍ່ເອົາອອກນົມໄດ້ເລີຍ. ເອົາອອກນົມ 3 ວັນ ກໍ່ສັກຢາຂ້າແມ່ທ້ອງ,ຈາກນັ້ນ10ວັນ ກໍ່ສັກຢາວັກຊິນອະທິວາໝູ (ໃຫ້ເບິ່ງຢູ່ຂໍ້3.3). ການໃຫ້ອາຫານ ໂປຼເຕອິນ 20 % (ເບິ່ງຢູ່ຂໍ້3.2.5)ແລະ ອາຍຸໄດ້ 90 ວັນສັກຢາວັກຊິນເປັນຄັ້ງທີ່ 2

ການຕິດຕາມເອົາຂໍ້ມູນຮ່ວມກັບຊາວກິສິກອນ

ວິຊາການຄວນລົງຕິດຕາມ ແລະ ແນະນຳ ວິທີເກັບກຳຂໍ້ມູນຕ່າງໆໃຫ້ລະອຽດເພື່ອໃຫ້ຊາວກະສິກອນໄດ້ມີຂໍ້ມູນເປັນບ່ອນອີງໃນການລ້ຽງໝູເພື່ອໄລ່ລຽງ ເສດຖະກິດການລົງທຶນລ້ຽງ ແລະ ກຳໄລເຂົາເຈົ້າ.

ຕົວຢ່າງ: ບົດຮຽນຄອບຄົວຂອງ ທ່ານ ດ່ານ ຊາວກະສິກອນ ບ້ານ ແສນພິນ ເມືອງ ປາກລາຍ ແຂວງໄຊຍະບູລີ. ລາວໄດ້ເວົ້າວ່າ: ໄລຍະຜ່ານ ມາເຄີຍ ລ້ຽງໝູລາດມາກ່ອນ, ການລ້ຽງໃຊ້ເວລາດົນ, ລາຄາຕໍ່ກໍາ ການລ້ຽງມັກພົບບັນ ຫາໝູຕາຍບາງຄັ້ງກໍ່ຂາດທຶນບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີເທົ່າທີ່ຄວນຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບກາ ນລົງເຜີຍແຜ່ກິດຈະກຳການລ້ຽງໝູ ແລະ ໄດ້ໄປທັດສະນະຖອດຖອນບົດ ຮຽນການລ້ຽງໝູຢູ່ສູນຜະລິດລູກໝູໂຄງການພັດທະນາຊຸມນະບົດ 4 ເມືອງ ໃຕ້ແຂວງໄຊຍະບູລີໄດ້ນຳເອົາບົດຮຽນການລ້ຽງໝູຂຸມຊີວະພາບມາຈັດຕັ້ງປ ະຕິບັດໃນຄອບຄົວພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງວິຊາການເມືອງ. ເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນ ລ້ຽງໝູຊື້ເຫັນວ່າມີກຳໄລແຕ່ວ່າມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຊອກລູກໝູຈຶ່ງໄ ດ້ຫັນມາລ້ຽງໝູພໍ່ ແມ່ພັນເພື່ອ ຜະລິດໝູນ້ອຍ, ມີໝູແມ່ພັນ 5 ໂຕ, ໝູພໍ່ພັນ 1 ໂຕ, ການລົງທຶນໃນຊຸດທຳອິດ, ຕົ້ນທຶນຊື້ອຸປະກອນ ເຮັດຄອກ 1 500 000ກີບ, ຊື້ໝູພໍ່ ແມ່ພັນ 7 500 000ກີບ, ຊື້ອາຫານ 10 000 000 ກີບ, ຊື້ຢາຕ່າງໆ500 000ກີບ, ລວມຕົ້ນທຶນ ທັງໝົດ 19 500 000 ກີບ, ໃນປີໜຶ່ງສາມາດຜະລິດໝູນ້ອຍໄດ້ 90 ໂຕລາຄາໝູ ນ້ອຍ 300 000 ກີບ/ໂຕ ລາຍຮັບທັງໝົດ 27 000 000 ກີບ,ເມື່ອເອົາ ລາຍຮັບລົບ ໃຫ້ຕົ້ນທຶນ ລາວມີກຳໄລ7 500 000 ກີບ ປີທີ່ໜຶ່ງມີກຳ ໄລຕໍ່າ ຍ້ອນວ່າໄດ້ລົງທຶນຊື້ໝູພໍ່ ແມ່ພັນ, ປີຕໍ່ໄປຈະມີກຳໄລຫຼາຍກວ່ານີ້.

ຕາຕະລາງສົມທຽບການລ້ຽງໝູໃນ2 ຮູບແບບລະຫວ່າງການລ້ຽງໝູຊື້ນ ແລະ ລ້ຽງໝູພໍ່ ແມ່ພັນຜະລິດໝູນ້ອຍ

ການລ້ຽງໝູຊື້ນ	ການລ້ຽງໝູພໍ່ ແມ່ພັນເພື່ອຜະລິດໝູນ້ອຍ
ການລົງທຶນຊື້ອາຫານຫຼາຍ, ການໃຊ້ເວລາບໍ່ຫຼາຍມີເວລາໄປເຮັດວຽກອື່ນ, ລ້ຽງໄລຍະສັ້ນສາມາດໝູນວງນໄດ້ໄວ,ກຳໄລ/ໂຕ ມີນ້ອຍຖ້າລ້ຽງໝູນ້ອຍໂຕ ລ້ຽງເປັນຈຳນວນຫຼາຍໄດ້.	ການລົງທຶນຊື້ອາຫານຫຼາຍຕໍ່ປີ ການໃຊ້ເວລາຫຼາຍບາງຄັ້ງ(ຊ່ວງໝູເກີດລູກ)ມີເວລາ ໄປເຮັດວຽກອື່ນ, ສາມາດໃຫ້ລູກ2.2ຄັ້ງ/ປີ,ກຳໄລ/ແມ່ດີຖ້າລ້ຽງເອົາໃຈໃສ່ ໃນຊ່ວງໝູຖືພາ, ເກີດລ້ຽງ ເປັນຈຳນວນ 5 -10 / ຄອບຄົວ

5. ການລົງຊຸກຍູ້ຊາວກະສິກອນ

5.1 ເກັບກຳຂໍ້ມູນ

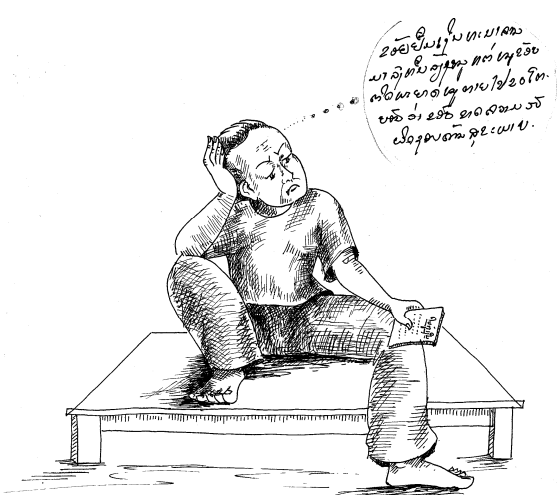
ເບື້ອງຕົ້ນຕ້ອງໄດ້ລົງເກັບກຳເອົາຂໍ້ມູນເສດຖະກິດສັງຄົມ, ສະພາບເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມ, ຄວາມຕ້ອງການ, ທ່າແຮງທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ : ຮຳ, ສາລີ, ມັນຕ່າງໆ, ອາຫານເສີມ(ຢວກກ້ວຍ, ພືດຜັກຊະນິດຕ່າງໆ) ແລະ ການຕະຫຼາດ

5.2 ການເຜີຍແຜ່ກິດຈະກຳ

ກະກຽມຄູ່ມື ລົງເຜີຍແຜ່ກິດຈະກຳ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ຈະລົງໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພ້ອມທັງຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ລ້ຽງໝູ ເພື່ອສະດວກໃນການຝຶກອົບຮົມ, ໃຊ້ອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນຮ່ວມກັນ, ການຂາຍກໍ່ສະດວກສາ ມາດຮວມກັນຕໍ່ລອງກັບ ພໍ່ຄ້າໄດ້, ຈັດຕັ້ງກຸ່ມເພື່ອສະດວກໃນການກູ້ຢືມເງິນທະນາຄານ.

5.3 ການລົງຝຶກອົບຮົມ

ພາຍຫຼັງລົງເຜີຍແຜ່ກິດຈະກຳ ແລະ ຈັດຕັ້ງກຸ່ມແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ກະກຽມອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນ : ກໍ່ອກດູດນ້ຳ, ການນຳຕານ, ໝາກໄມ້, ຢາຕ່າງໆ, ເອກະສານຝຶກອົບຮົມກຸ່ມມີ : ບົກ, ເຈ້ຍ, ຂຽນໂປສະເຕີ, ເອກະ ສານຄູ່ມື, ຊີດີ, ແອລຊີດີ, ຄອມພິວເຕີ, ການຝຶກຕ້ອງໄດ້ຝຶກ ທາງດ້ານທິດສະດີ, ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ແລະ ການບັນທຶກຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ເພື່ອໄລ່ລຽງເສດຖະກິດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ. ພາຍຫຼັງຝຶກອົບຮົມແລ້ວຍັງຈະ ຕ້ອງໄດ້ລົງຕິດຕາມກຸ່ມເພື່ອແນະນຳດ້ານ ເຕັກນິກຕ່າງໆ ເປັນປະຈຳຕື່ມອີກ.

ຂໍ້ແນະນຳວິທີການຂໍ້ກູ້ຢືມເງິນທະນາຄານເຂົ້າໃນການລ້ຽງໝູ:
ວິຊາການທີ່ຈະລົງໄປຊຸກຍູ້ການລ້ຽງໝູຊາວກະສິກອນຕ້ອງໄດ້ອະທິບາຍໃຫ້ຈະແຈ້ງ, ໃນການໃຊ້ເຕັກນິກສູງ, ລ້ຽງຈຳນວນຫຼາຍ, ມີຄວາມສ່ຽງ ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ທຶນ ຫຼາຍໃນການລ້ຽງສະນັ້ນ ການນຳໃຊ້ທຶນຂອງຄອບຄົວອາດຈະບໍ່ພຽງພໍກັບການໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງນັ້ນວິຊາການຕ້ອງໄດ້ຊ່ວຍຊາວກະສິກອນ ໃຫ້ຮູ້ຈັກວິທີການກູ້ຢືມເງິນນຳທະນາຄານສິ່ງເສີມກະສິກຳໂດຍມີເງື່ອນໄຂດັ່ງນີ້: ຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງກຸ່ມ5-10 ຄອບຄົວ, ຕ້ອງມີຕົວແທນ ຫຼື ຫົວໜ້າກຸ່ມເປັນຜູ້ ຂຽນໃບສະເໜີ, ເຊັນສະມາຊິກພາຍໃນກຸ່ມ ແລະ ເຊັນຍັງຢືນຈາກນາຍບ້ານ, ຫຼັງຈາກນັ້ນພະນັກງານທະນາຄານຈະລົງມາກວດກາ, ຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ຄົນໃໝ່ພ້ອມທັງປະກອບແບບຟອມຈາກທະນາຄານຕື່ມອີກ, ວົງເງິນກູ້ຢືມແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນ 10ລ້ານກີບ/ຄອບຄົວ ດອກເບ້ຍ15%/ປີ ສະມາຊິກກຸ່ມຕ້ອງໄດ້ຄຳປະກັນເງິນກູ້ພາຍໃນກຸ່ມຮ່ວມກັນ. ຖ້າຫາກວ່າຊາວກະສິກອນຫາກຕ້ອງການ ກູ້ຢືມເງິນ ຫຼາຍກວ່າ10ລ້ານ ຕ້ອງໄດ້ຂຽນໃບສະເໜີເປັນລາຍບຸກຄົນຫຼື ທຸລະກິດ ສິ່ງສຳຄັນຕ້ອງມີຫຼັກຊັບຄຳປະກັນ ຫຼາຍກວ່າວົງເງິນກູ້, ມີບົດວິພາກເສດຖະກິດ ຊີວະປະຫວັດ ລາຍລະອຽດ(ໃຫ້ພົວພັນນຳທະນາຄານ) ໃບຢັ້ງຢືນການລ້ຽງໝູຈາກຫ້ອງການກະສິກຳປ່າໄມ້ເມືອງ, ຫຼັງຈາກນັ້ນພະນັກງານທະນາຄານຈະລົງມາກວດກາເບິ່ງສະພາບຕົວຈິງຂອງຄອບຄົວ ແລະ ປະກອບເອກະສານຕື່ມອີກ

ລາຍຊື່ຜູ້ຂຽນ ແລະ ຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ

ນາງ ສິມເພັດ ຄຳພາ 4 (4.1 , 4.2)	ໂທ 245 4696
ນາງ ສີວັນນີ 3.4	ໂທ 294 3041
ນາງ ວິລະວັນ ພັນລັກ 3.2....	ໂທ 200 9493
ທ້າວ ຟອງ ແສງທອງລັດ1, 3.3	ໂທ 244 5630
ທ້າວ ສຸພິນ ສິງງາມ3.1	ໂທ 295 9429
ທ້າວ ຄຳເພົ້າ ທອງຈັນ2(2.1 , 2.2). 5(5.1, 5.2, 5.3)	ໂທ243 4401

ແນະນຳກ່ຽວກັບ ລະບົບການລ້ຽງໝູຊຸມຊົວະພາບ

I. ສະພາບທົ່ວໄປຂອງການລ້ຽງໝູ

ການລ້ຽງໝູຢູ່ ປະເທດລາວ ໃນປະຈຸບັນ ນັບວ່າເປັນກິດຈະການເພດໜຶ່ງຂອງຜູ້ປະກອບການໃນດ້ານນີ້ມີຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ແຕ່ເໝືອນຮອດໃຕ້ເວົ້າໄດ້ວ່າ ທຸກໂຂງເຂດທົ່ວປະເທດ, ລ້ຽງໃນລະດັບຄອບຄົວຈົນກ້າວໄປເຖິງລ້ຽງລະດັບເປັນຟາມຂະໜາດໃຫ່ຍ (ເບັບອາຊີບຫຼັກກໍ່ວ່າໄດ້) ແຕ່ການລ້ຽງໃນຄອບຄົວສະເລ່ຍ 2 - 10 ໂຕ / ຄອບຄົວ. ເພື່ອເປັນການ ສະໜອງອາຫານ (ທາດຊີ້ນ) ໃຫ້ແກ່ສັງຄົມສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ. ເພື່ອນຳໃຊ້ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຈາກການປູກພືດນຳມາໃຊ້ເປັນອາຫານຂອງສັດ (ໝູ) ດັ່ງນັ້ນຜູ້ລ້ຽງໝູ ຫຼື ຊາວກະສິກອນຈະຕ້ອງໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ, ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້ດ້ານເຕັກນິກວິທີການລ້ຽງໝູ, ການຈັດການ....ເພື່ອນຳໄປປະຕິບັດໃຫ້ມີຜົນຕອບແທນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດໃນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນໄດ້ດີອີກດ້ວຍ.

1. ຈຸດປະສົງ :

ການລ້ຽງໝູແມ່ນເພື່ອສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມນອກຈາກການປູກພືດສາມາດໄລ່ລຽງເສດຖະກິດ. ເພື່ອປັບປຸງເຕັກນິກ ແລະ ວິທີການລ້ຽງພ້ອມທັງຫລຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການລ້ຽງໝູ.

1.1. ປັດໃຈທີ່ເຮັດໃຫ້ການລ້ຽງໝູປະສົບຜົນສຳເລັດ.

- ❖ ພັນທີ່ດີ, ແນວພັນທີ່ເໝາະສົມ
- ❖ ສະຖານທີ່ລ້ຽງ, ຄອກ
- ❖ ອາຫານທີ່ດີ, ມີຄຸນນະພາບ
- ❖ ການຈັດການທີ່ດີ
- ❖ ການປ້ອງກັນ, ການຮັກສາສຸຂະພາບສັດທີ່ດີ

1.2. ຄວາມສຳຄັນຂອງການລ້ຽງໝູ

1. ສາມາດລ້ຽງເປັນຂະໜາດຄອບຄົວ ຫຼື ລ້ຽງເປັນຟາມຂະໜາດໃຫ່ຍໄດ້
- 2 ໃຊ້ພັນທີ່ໜ້ອຍ, ໃຊ້ແຮງງານໜ້ອຍ ລ້ຽງງ່າຍ
3. ໃຊ້ເສດອາຫານ, ຂອງເສດເຫຼືອຈາກການປູກພືດເປັນອາຫານໝູໄດ້
4. ຕອບສະໜອງທາດຊີ້ນໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນ, ຕອບສະໜອງຜູ້ນ ແລະ ພະລັງງານ (ແກ້ດ)
5. ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຜູ້ປະກອບການ (ຜູ້ດຳເນີນງານ) ສະສົມທຶນຮອນໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ

ແນວພັນທີ່ດີ, ແນວພັນທີ່ເໝາະສົມ: ໝາຍເຖິງພັນທີ່ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດີ, ມີຮູບຮ່າງລັກສະນະໃຫ່ຍ, ໃຫ້ເປີເຊັນຊາກຊີ້ນ ແລະ ນ້ຳໜັກດີ, ໃຫ້ລູກຫຼາຍ, ລ້ຽງລູກດີ, ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ ພັນໝູທີ່ນິຍົມນຳເຂົ້າລ້ຽງມີ : ພັນ Large white, Landrace, Duroc Jersey, ພັນໝູລາດ (ພັນຄວາຍ) ແລະ ພັນໝູລາດທົ່ວໄປ...

2. ພັນໝູປະເພດຕ່າງໆ

2.1 ພັນລາດສວາຍ Large white

ລຳໂຕສີຂາວ, ຫູຕັ້ງ, ລຳໂຕຍາວ, ຮູບຮ່າງໃຫຍ່, ຫົວໃຫຍ່, ໜ້າສັ້ນ, ຫຼັງພຽງ, ນ້ຳໜັກໃຫຍ່ເຕັມທີ່ໂຕຜູ້ 250 - 300 kg ໂຕແມ່ 200 - 250 kg ຈະເລີນເຕີບໄວ, ນ້ຳມັນຕ່ຳ, ຄຸນນະພາບ ຊາກຊີ້ນດີ, ໃຫ້ລູກຫຼາຍສະເລ່ຍ 9 -10 ໂຕ / ຊຸດ ສາມາດປັບໂຕເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ.

2.2 ພັນແລນເດຼດ Landrace

ລຳໂຕສີຂາວ, ຫູຕູບ, ລຳໂຕຍາວ, ຫຼັງກົງ, ຫົວນອ້ຍ, ຂານອ້ຍ, ເປີເຊັນຊາກຊີ້ນດີ, ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ, ນ້ຳມັນຕ່ຳ, ນ້ຳໜັກສະເລ່ຍໂຕຜູ້ 250 - 300 kg ໂຕແມ່ 200 - 250 kg ໃຫ້ລູກຫຼາຍ ສະເລ່ຍ 9 -10ໂຕ / ຊຸດ, ລ້ຽງລູກດີ

2.3 ພັນດູລອກ Duroc Jersey

ລຳໂຕສີແດງ ຫຼື ສີນ້ຳຕານໄໝ້, ຫູຕູບ, ລຳໂຕຍາວ, ຫຼັງກົງ, ຈະເລີນເຕີບໂຕດີ, ແຂງແຮງ, ນ້ຳມັນ ຕ່ຳ, ນ້ຳໜັກໃຫຍ່ເຕັມທີ່ ໂຕຜູ້ 250 - 300 kg, ໂຕແມ່ 200 - 250 kg ໃຫ້ລູກສະ ເລ່ຍ 8 - 9 ໂຕ / ຊຸດ ລ້ຽງລູກບໍ່ຄ່ອຍໄດ້ດີ ສາມາດປັບໂຕເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ. ໃຊ້ເປັນສາຍພັນພໍ່ພັນເພື່ອຜະລິດລູກປະສົມລ້ຽງເປັນໝູຂຸນ (ໝູຊີ້ນ) ໃຫ້ນ້ຳໜັກດີ

2.4 ພັນໝູລາດ Local pigs

ມີຫຼາຍຊະນິດແຕກຕ່າງກັນ ລຳໂຕສີດຳປົນຂາວ ມີສີດຳຕາມລຳໂຕ, ມີສີຂາວຕາມພື້ນທ້ອງ ຫຼື ກ່ານຫຼັງຫົວນ້ອຍ, ຫຸນອ້ຍ, ຫຼັງເອ່ນ, ເປີເຊັນນ້ຳມັນຫຼາຍ, ການຈະເລີນຊ້າ, ນ້ຳໜັກ ສະເລ່ຍ 60 - 80 kg ຫຼື 100 - 180 kg ໃຫ້ລູກຫຼາຍສະເລ່ຍ 9 - 10 ໂຕ / ຊຸດ, ກິນອາຫານບໍ່ເລືອກ, ມີຄວາມທົນທານສູງ.

3. ເປົ້າໝາຍຂອງຜູ້ລ້ຽງໝູ

ໂດຍທົ່ວໄປການລ້ຽງໝູແມ່ນມີຫຼາຍຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ບາງຄອບຄົວ ຫຼື ບາງຟາມກໍ່ຊື້ໝູນ້ອຍເຂົ້າມາລ້ຽງເປັນໝູຂຸນ (ໝູຊີ້ນ) ໄລຍະ 7 - 9 ເດືອນກໍ່ຂາຍອອກ. ມີບາງຄອບຄົວ, ບາງຟາມກໍ່ລ້ຽງໝູພໍ່ແມ່ພັນເພື່ອຜະລິດໝູນ້ອຍຂາຍໂດຍສະເພາະ ແລະ ບາງຟາມກໍ່ລ້ຽງໝູ ພໍ່, ແມ່ພັນຜະລິດໝູນ້ອຍລ້ຽງເປັນໝູຂຸນ (ໝູຊີ້ນ) ຂາຍອອກເອງ, ຂາຍໝູນ້ອຍ ເອີ້ນວ່າລ້ຽງຄົບວົງຈອນຂຶ້ນຢູ່ກັບເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມສະດວກຂອງຜູ້ລ້ຽງນັ້ນເອງ.

4. ສະຖານທີ່; ຄອກ

ຈຸດປະສົງຂອງການປັບປຸງເຕັກນິກການລ້ຽງລະບົບຄອກມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ສະດວກໃນການຕິດຕາມ, ບໍ່ມີກິ່ນເໜັນ ຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ
- ສະດວກໃນການຈັດການ ແລະ ການດູແລຮັກສາ
- ສະດວກໃນການໃຫ້ອາຫານ

4.1 ສະຖານທີ່ໝູ່ຊຸມຊົນພາຍ :

ການຄັດເລືອກສະຖານທີ່ລ້ຽງໝູ່ຄວນຈະເລືອກໃຫ້ຖືກຕ້ອງຄື: ດິນຄວນເປັນດິນໂນນ ຫຼື ດິນເປັນດອນ, ນ້ຳບໍ່ຂ້າງ, ບໍ່ຖ້ວມ, ສາມາດລະບາຍອາກາດໄດ້ດີ, ບໍ່ໃກ້ແຫຼ່ງຊຸມຊົນ, ບໍ່ໃກ້ຕະຫຼາດ, ໂຮງງານ, ໂຮງໝໍ ຈົນເກີນໄປ. ເພາະຈະພາໃຫ້ລົບກວນ ແລະ ຕິດເຊື້ອພະຍາດ ໄດ້ງ່າຍ, ຄວນຄຳນຶງເຖິງຜົນສະທ້ອນຈະ ຕາມມາພາຍຫຼັງ.

4.2 ຄອກ : ຂໍ້ຄວນຄຳນຶງເຖິງການສ້າງຄອກ

- ທິດທາງຂອງຄອກ : ຕາມທິດຕາເວັນອອກຫາທິດຕາເວັນຕົກໃຫ້ທິດທາງຂອງຄອກຂະໜານກັບທິດຕາເວັນ
- ລັກສະນະຂອງຄອກ : ໝາແຫງນ, ໜ້າຈິ້ວ 2 ຊັ້ນ, ໜ້າຈິ້ວຊັ້ນດຽວ...ແຕ່ໃຫ້ບັງແສງຕາເວັນໄດ້ດີ.
- ຂະໜາດຂອງຄອກ : ຄວາມສູງຂອງຄອກ ບໍ່ເກີນ 1 m ຫຼື 1.20 m ຄວາມກວ້າງ ແລະ ລວງຍາວ 1.5 x 2 m ຫຼື 1.5 m x 3 m
- 2 m x 4 m ໝູ່ຊຸມ 1.5 m² / ໂຕ, ໝູ່ພໍ່, ແມ່ພັນຂະໜາດ 1.5 m x 3 m = 4.5 m² ຫຼື 5 m² / ໂຕ

➢ ວັດສະດຸທີ່ນຳມາເຮັດຄອກ: ວັດຖຸທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ, ຫາໄດ້ງ່າຍເຊັ່ນ: ພື້ນຄອກປູດ້ວຍແກບ, ຂີ້ເລື້ອຍ ແລະ ເພືອງຝັກໃຫ້ມຸ່ນ, (ຖ້າຈະໃຊ້ຂີ້ເລື້ອຍຄວນລະວັງ ເພາະຂີ້ເລື້ອຍນານ ຍ່ອຍສະຫລາຍເວລານຳໄປໃສ່ນາ ຫຼື ພືດຈະມີບັນຫາ) ຫຼັງຄາມຸງດວ້ຍ ຫຍ້າຄາ, ໄມ້ໄຜ່, ໄມ້ຊາງທີ່ (ເອີ້ນວ່າ ຝ້າ) ຝາແອ້ມດ້ວຍໄມ້ຈິງ, ໄມ້ໄຜ່, ຫຼື ໄມເສດຈາກໂຮງ ເລື້ອຍ, ສິ່ງທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນເມື່ອນຳມາເຮັດຄອກໝູ ແລະ ຮັບປະກັນການໃຊ້ງານໃຫ້ຄຸ້ມຄ່າ ສາມາດລົດຕົ້ນທຶນການຜະລິດລົງເໝາະສົມກັບການລ້ຽງຂະໜາດນ້ອຍ ຫາ ຂະໜາດກາງຫາໃຫ່ຍໄດ້ເໝາະສົມ ສຳລັບ ການລ້ຽງຢູ່ຕົວເມືອງ ໃກ້ແຫຼ່ງຊຸມຊົນ, ແຫຼ່ງນ້ຳ ເໝາະກັບຊາວຊົນນະບົດ.ສາມາດນຳເອົາຝຸ່ນໄປໃຊ້ໄດ້ປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງ.

4.3 ຂັ້ນຕອນການສ້າງຄອກ

ຊຸດດິນລົງເລິກປະມານ 40 - 50 Cm ເປັນຮູບ 4 ລ່ຽມ ຍາວ, ເອົາດິນທີ່ຊຸດຂຶ້ນມາວາງໄວ້ຂ້າງ, ຫຼັງຈາກຊຸດດິນສຳເລັດແລ້ວ ຕື່ໄມ້ໃສ່ດ້ານລຸ່ມໃຫ້ແຈບດີ, (ຕື່ໄມ້ໃສ່ຂ້າງໃນ) ສູງປະມານ 20 - 30 Cm ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ດິນລົງໄປໃນຄອກ, ຄວາມເລິກ ລວມທັງດິນທີ່ຊຸດ + ຝາດ້ານລຸ່ມປະມານ 70 Cm, ແລ້ວກໍ່ຕື່ໄມ້ແອ້ມຝາດ້ານເທິງຂຶ້ນສູງປະມານ 1m - 1.20 m ຫຼັງຈາກກຽມສຳເລັດແລ້ວເອົາເກືອ ເມັດຫວ່ານພື້ນຄອກ ປະມານ 0.5 kg ຕໍ່ 5 - 6 m² ເອົາ EM ປະມານ 20 - 40 CC (5 - 6 ບ່ວງແກງ) ປະສົມກັບນ້ຳ 5 ລິດ (1 ບົວ) ຫົດພື້ນຄອກໃຫ້ທົ່ວແລ້ວເອົາແກບລົງໜາປະມານ 20 - 25 Cm ເອົາ ດິນທຳມະດາໂຮຍມາໜ້າ, ເອົາເກືອຫວ່ານຕື່ມ, ເອົາ EM ປະສົມ ນ້ຳຫົດເຮັດ 3 ຊັ້ນ, ແຕ່ລະຊັ້ນອັດຕາ ສ່ວນຂີ້ແກບ, ເກືອ, EM ມີສັດສ່ວນເທົ່າກັນໃຫ້ເລິກ 70 Cm. ພາຍຫຼັງສຳເລັດແລ້ວປະມັກໄວ້ປະມານ 10 - 15 ວັນຈຶ່ງນຳໝູເຂົ້າມາລ້ຽງ ອາຍຸໃຊ້ງານ 5 - 6 ເດືອນ ປ່ຽນແກບອອກ 1 ເທື່ອ, 5 - 7 ວັນ ເອົາ EM ປະສົມກັບນ້ຳຫົດ 1 ເທື່ອເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີກິ່ນເໝັນ. ຊ່ວຍຢ່ອຍສະລາຍໄດ້ໄວຂຶ້ນ

5. ການຈັດການທີ່ດີ

ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ຕິດຕາມສຸຂະພາບແຕ່ລະໄລຍະ, ການໃຫ້ອາຫານ, ສັດສ່ວນອາຫານໃຫ້ສະໝໍ່າສະເໝີ, ຊ່ວງໄລຍະສະພາບອາກາດມີການປ່ຽນແປງເປັນຕົ້ນໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງ ອາກາດຮ້ອນອົບເອົ້າຈະໃຊ້ນ້ຳພິ່ນ ໃສ່ພື້ນຄອກ, ພິ່ນໃສ່ໂຕໝູໃນຕອນທ່ຽງເພື່ອຜ່ອນຄາຍຄວາມຮ້ອນ; ໃນທຸກໆ 5 - 7 ວັນ ເອົາ EM ປະສົມ ກັບນ້ຳຫົດບໍລິເວນພື້ນຄອກໜຶ່ງຄັ້ງ 5 - 6 ເດືອນປ່ຽນແກບພື້ນຄອກເທື່ອໜຶ່ງ, ອານາໄມບໍລິເວນຄອກບໍ່ໃຫ້ ເປື້ອນຖ້າໝູຈຳນວນຫຼາຍໂຕຢູ່ຄອກດຽວກັນ (ແອອັດ) 3 - 4 ເດືອນກໍ່ສາມາດປ່ຽນແກບອອກໄດ້ ແລະ ເອົາໃຈ ໃສ່ດ້ານອື່ນໆ

❖ **ຂໍ້ຕົ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການລ້ຽງໝູຊຸມຊີວະພາບ**

- ຕົ້ນທຶນການລ້ຽງຕ່ຳ
- ບໍ່ທຳລາຍສະພາບແວດລ້ອມ, ບໍ່ມີກິ່ນເໝັນ
- ໝູຢູ່ສະບາຍ, ບໍ່ເຈັບຂໍ້ຂາ, ຂໍ້ຕີນ, ບໍ່ແພ້ຜິວໜັງ
- ປະຢັດແຮງງານໃນການອານາໄມຄອກ, ປະຢັດນ້ຳລ້າງຄອກ
- ໄດ້ຜຸ່ນຄອກທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ນຳໄປໃສ່ສວນຜັກ, ສວນໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ໃສ່ນາ ພືດຊະນິດອື່ນໆ

⇒ **ການເຮັດນ້ຳ EM**

- ກຽມອຸປະກອນຮັບໃຊ້: ມົດສຳລັບຊອຍ, ຄູ ຫຼື ຖັງສຳລັບບັນຈຸ (ໝັກ) ຜາ ຫຼື ແພສຳລັບໄວ້ຕອງ
- ໝາກໄມ້ ຫຼື ພືດຜັກທີ່ຈະນຳມາເຮັດ EM ນ້ຳຕານຊາຍ, ກາກນ້ຳຕານ (ຫົວເຊື້ອ) ມາປະສົມ
- ຂັ້ນຕອນການເຮັດມີດັ່ງນີ້ :

ຫຼັງຈາກໄດ້ໝາກໄມ້ ຫຼື ເປືອກໝາກໄມ້ມານຳມາລ້າງນ້ຳແລ້ວນຳໄປຊອຍເຮັດເປັນຕ່ອນນ້ອຍ ແລ້ວນຳໄປຊັ່ງນ້ຳໝັກເມື່ອຮູ້ປະລິມານນ້ຳໝັກແລ້ວກໍຄິດໄລ່ນ້ຳຕານຫຼືກາກນ້ຳຕານປະສົມລົງໄປ, ອັດຕາສ່ວນຖ້າແມ່ນນ້ຳຕານຊາຍ 1 kg ຕໍ່ໝາກໄມ້ 1 kg, ຫຼື 1/1 ນ້ຳຫົວເຊື້ອ ປະມານ 15 - 20 ຊີຊີ ຖ້າ ແມ່ນກາກນ້ຳຕານ 3 kg ໝາກໄມ້ຕໍ່ກາກຕານ 1 ລິດ ຫຼື 1 kg ກາກນ້ຳຕານ ຫຼື 3 / 1 ນ້ຳຫົວເຊື້ອປະ ມານ 15 - 20 ຊີຊີ ປະສົມເຂົ້າກັນແລ້ວນຳໄປໝັກໄວ້ ປະມານ 7 - 10 ວັນ ສັງເກດເຫັນວ່າມີກິ່ນຫອມເປັນນ້ຳຫຼາຍ, ນ້ຳສີແດງຊຸ່ນ ຫຼື ສີນ້ຳຕານແກ່ກໍນຳໄປປັ້ນເອົາກາກ ໝາກໄມ້ອອກ, ນຳເອົາກາກໝາກໄມ້ທີ່ປັ້ນອອກມານັ້ນໄປລ້າງນ້ຳອີກເທື່ອໜຶ່ງຈຶ່ງປັ້ນອອກ, ນຳ ເອົານ້ຳມາປະສົມເພື່ອຂະຫຍາຍອັດຕາສ່ວນ 1 ລິດຕໍ່ນ້ຳ 3 - 4 ລິດ ຫຼື 1 : 3 - 4 ລິດ. ເອົາໃສ່ຕູກ ຫຼື ຖັງອັດໃຫ້ແຈບດີປະໄວແລ້ວກໍນຳໄປໃຊ້ໄດ້ຫຼາຍ ຢ່າງເຊັ່ນ : ຫົດຕາມພື້ນຄອກໝູໃນອັດຕາ ສ່ວນ 15 - 20 ຊີຊີ ຕໍ່ນ້ຳ 5 ລິດ ຫຼື 1 ບົວ, ໃຊ້ຫົດພືດຜັກ, ໄມ້ໃຫ້ໝາກ 10 - 20 ຊີຊີ ຕໍ່ນ້ຳ 5 ລິດ ຫຼື 1 ບົວ, ໃຊ້ຫົດຕາມສະຖານທີ່ລ້ຽງສັດ, ໃຊ້ຫົດຕາມຫ້ອງນ້ຳ ບໍລິເວນລະບາຍ ຮ່ອງນ້ຳເສຍ...

1. ຊອຍເປັນຕ່ອນນ້ອຍ ແລະ ຊັ່ງນ້ຳໝັກ

2. ປະສົມກັບກາກນ້ຳຕານກຽມໄປໝັກ

3. ກາກໝາກໄມ້ປັ້ນອອກ

4 .ເຕີມນ້ຳລົງໄປເພື່ອເພີ່ມປະລິມານຂະຫຍາຍ

5.ນ້ຳໝັກຊີວະພາບທີ່ສຳເລັດແລ້ວ

ຄຸນປະໂຫຍດ ແລະ ການນຳໃຊ້

ນ້ຳໝັກຊີວະພາບເຮັດສຳເລັດແລ້ວກຽມພ້ອມໄປໃຊ້ເຊັ່ນ : ຫິດຕາມຄອກໝູ, ຄອກສັດ, ຮ່ອງນ້ຳເສຍບ່ອນທີ່ມີກິ່ນເໝັນ... ສາມາດຢັບຢັ້ງ ບໍ່ໃຫ້ມີກິ່ນເໝັນບຳບັດນ້ຳເສຍ ເພີ່ມປະລິມານຈຸລິນຊີໃນຝຸ່ນຄອກ ແລະ ອື່ນໆ

6. ອາຫານທີ່ດີ, ມີຄຸນນະພາບ, ນຳ

ອາຫານອາດຈະເປັນອາຫານທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ, ຫາໄດ້ງ່າຍແຕ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານອາຫານສູງເຊັ່ນ: ຮຳສາລີ, ເຂົ້າປຽນ, ເຜືອກ, ມັນຕົ້ນ, ໝາກຮຸ່ງຜັກຕ່າງໆ, ຢວກ ກ້ວຍ, ຖົ່ວແຮ, ຖົ່ວຕ່າງໆ ຂີ້ເຫຼົ້າ, ຂີ້ເບຍ...ແລະ ອາຫານສຳເລັດຮູບ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍແຮ່ທາດ, ໂປຼຕີນທີ່ຄົບຖ້ວນ. ໃນຮູບແບບການໃຫ້ອາຫານແມ່ນໄດ້ ກຳນົດເປັນເວລາຄື: ຕອນເຊົ້າ, ຕອນແລງ, ອາຫານຜົງຈະເອົານ້ຳໃສ່ໜ້ອຍໜຶ່ງໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມເລັກ ນ້ອຍເຮັດໃຫ້ໝູກິນໄດ້ດີ, ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ອາຫານຕົກເຮັຍ ຕອນທ່ຽງ ຫຼື ຕອນປ່າຍຈະໃຫ້ໝູໄດ້ກິນຜັກ, ຢວກ ກ້ວຍ, ຜັກຕ່າງໆ, ຖົ່ວສະໄຕໂລ່...

ຊຶ່ງໝູແຕ່ລະປະເພດ, ແຕ່ລະໄລຍະໃຊ້ອາຫານທີ່ມີ Protein ຕ່າງກັນມີສູດດັ່ງນີ້ :

6.1 ສູດອາຫານຂອງໝູແຕ່ລະປະເພດ ແຕ່ລະໄລຍະ

ສູດອາຫານໝູພໍ່, ແມ່ພັນ (ໝູລາດ) Protein 11 %

ຊະນິດອາຫານ	ຈຳນວນ (kg)	% Protein ບັນຈຸ	% CP	ໝາຍເຫດ
ຮຳ	56	9	5	ເປີເຊັນຂອງ Protein ແມ່ນເທົ່າກັນ ການໃຫ້ອາຫານ ແຕ່ລະຊ່ວງຕ່າງ ກັນ
ສາລີ	36	8	2.9	
ຫົວອາຫານ	8	40	3.2	
ລວມ	100	-	11 %	
ໃຫ້ກິນ kg/ໂຕ/ມື້	3	3 - 4	4 - 4.5	
ແຕ່ລະຊ່ວງ	ທ້ອງທ່ວງ	ຖີພາ	ລ້ຽງລູກ	
ລາຄາ / kg / ກີບ	1.320	-	-	

ສູດອາຫານໝູ່, ແມ່ພັນ (ໝູ່ພັນ) ທ້ອງຫ່ວາງ + ຖີພາ + ລ້ຽງລູກ Protein 16 %

ຊະນິດອາຫານ	ຈຳນວນ (kg)	% Protein ບັນຈຸ	% CP	ໝາຍເຫດ
ຮຳ	39	9	3.5	ເປີເຊັນຂອງ Protein ແມ່ນເທົ່າກັນ ການໃຫ້ອາຫານ ແຕ່ລະຊ່ວງຕ່າງ ກັນ
ສາລີ	37	8	2.9	
ຫົວອາຫານ	24	40	9.6	
ລວມ	100	-	16 %	
ໃຫ້ກິນ kg/ໂຕ/ມື້	4	4 - 4.5	5 - 5.5	
ແຕ່ລະຊ່ວງ	ແມ່ທ້ອງຫ່ວາງ+ພໍ່ພັນ	ແມ່ຖີພາ	ແມ່ລ້ຽງລູກ	
ລາຄາ / kg / ກີບ	2.063	-	-	

ສູດອາຫານໝູ່ນ້ອຍ - ໝູ່ຫຼັ່ນ (ໝູ່ພັນ)

% Protein	20 %	18 %	16 %	16 %
ນ້ຳໜັກແຕ່ລະໄລຍະ	ອອກນົມ 5 - 20 kg	20 - 30 kg	30 - 60 kg	60 - 100 kg
ສາລີ (% Pro ບັນຈຸ 8)	30	30	37	37
ຮຳ (% Pro ບັນຈຸ 9)	34	40	39	39
ຫົວອາຫານ (% Pro ບັນຈຸ 40)	36	30	24	24
ຈ/ນລວມ (kg)	100	100	100	100
ອາຫານໃຫ້ກິນ kg / ໂຕ / ວັນ	0.5 - 1.3	1.5	3	4
ລາຄາ kg / ກີບ	2.566	2.290	2.063	2.063

ສູດອາຫານໝູ່ນ້ອຍ - ໝູ່ຫຼັ່ນ (ໝູ່ຊອດ ຫຼື ລູກປະສົມ)

% Protein	18 %	16 %	14 %	ໝາຍເຫດ
ນ້ຳໜັກແຕ່ລະໄລຍະ	ອອກນົມ 5 - 20 kg	20 - 50 kg	50 - 100 kg	
ສາລີ (% Pro ຈັນຈຸ 8)	30	37	37	
ຮຳ (% Pro ບັນຈຸ 9)	40	39	45	
ຫົວອາຫານ (% Pro ບັນຈຸ 40)	30	24	18	
ຈ/ນລວມ (kg)	100	100	100	
ອາຫານໃຫ້ກິນ kg / ໂຕ / ວັນ	0.5 - 1.3	1.5 - 3	4	
ລາຄາ kg / ກີບ	2.290	2.063	1.787	

ສູດອາຫານໝູນ້ອຍທີ່ມີຖົ່ວແຮເປັນສ່ວນປະສົມ

% Protein	20 %	18 %	16 %	14 %
ນ້ຳໜັກແຕ່ລະໂລຍະ	ອອກນົມ 5 - 20 kg	20 - 30 kg	30 - 60 kg	60 - 100 kg
ສາລີ (% Pro ບັນຈຸ 8)	21	26	32	35
ຮຳ (% Pro ບັນຈຸ 9)	29	30	32	35
ຫົວອາຫານ (% Pro ບັນຈຸ 40)	26	19	14	10
ຖົ່ວແຮ (% Pro ບັນຈຸ 22)	24	25	22	20
ຈ/ນ ລວມ (kg)	100	100	100	100
ອາຫານໃຫ້ກິນ kg / ໂຕ / ວັນ	1.3	1.6	3	4
ລາຄາ kg / ກີບ	2.171	1.859	1.634	1.465

ໝາຍເຫດ : ເປີເຊັນ Protein ທີ່ບັນຈຸ ສຳລັບອາຫານສຳເລັດຮູບອາດຈະບໍ່ຄືກັນມີຫຼາຍບໍລິສັດຜະລິດສະນັ້ນເປີເຊັນ Protein ທີ່ບັນຈຸອາດຈະແຕກຕ່າງກັນ, ສ່ວນເປີເຊັນ Protein ຂອງ ຮຳ, ສາລີ, ເຂົ້າປຽນ, ມັນຕົ້ນ, ຖົ່ວແຮ ...ແມ່ນແນ່ນອນ

6.2 ນ້ຳ :

ນ້ຳເປັນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນສຳລັບສັດໂດຍສະເພາະແມ່ນໝູນ້ຳມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ຊ່ວຍລູດຜ່ອນຄວາມຮ້ອນພາຍໃນຮ່າງກາຍ, ຊ່ວຍຍ່ອຍອາຫານ ດູດຊີມອາຫານ ໄດ້ດີ, ຊ່ວຍຂັບຖ່າຍສານພິດ ຫຼື ທາດເບື້ອໄດ້ດີ, ກົງກັນຂ້າມຖ້າໝູຫາກຂາດນ້ຳ ຫຼື ກິນນ້ຳບໍ່ພຽງພໍຈະເຮັດໃຫ້ໝູມີອາການຜິດປົກກະຕິໝູບໍ່ຄ່ອຍກິນອາຫານ (ເບື້ອອາຫານ) ເກີດໂລກລະບາດໄດ້ງ່າຍ ຖ້າແມ່ນໝູແມ່ລ້ຽງລູກກໍ່ບໍ່ມີນ້ຳນົມໃຫ້ລູກກິນສະນັ້ນຕ້ອງໃຫ້ໝູໄດ້ກິນນ້ຳສະໝໍ່າສະເໝີໝູໄດ້ກິນນ້ຳຕະຫຼອດເວລາຕາມຄວາມຕ້ອງການ, ລະບົບການໃຫ້ນ້ຳ ຈະຕ້ອງໃຫ້ເປັນແບບລະບົບອັດໂຕມາຕິກ ຄືການໃຊ້ຖັງໃຫ່ຍ ແລະ ຕໍ່ທໍ່ລົງມາມີຫົວກອກດູດ

6.3 ການໃຫ້ຢວກກ້ວຍ, ຜັກເປັນອາຫານເສີມ

ການໃຫ້ຢວກກ້ວຍ, ພຶດຜັກເປັນອາຫານເສີມແມ່ນມີປະໂຫຍດສຳລັບໝູ ເຊັ່ນ: ຜັກບົ້ງ, ຜັກຮາດ, ຜັກຫົມ ຖິ້ວສະຕາຍໂລ່, ໃບກະລຳປີ...ເພາະວ່າຜັກແມ່ນມີແຮ່ທາດ, ວິຕາມິນ, ໂປຼຕິນບາງຊະນິດສາມາດໄປເສີມ ສ້າງບຳລຸງຮ່າງກາຍ, ຢວກກ້ວຍແມ່ນຊ່ວຍໃນການຍ່ອຍອາຫານຂອງໝູ, ຮັກສາລະບົບທາງເດີນອາຫານ, ປ້ອງກັນການຖອກທ້ອງ (ຂີ້ໄຫຼ) ຊ່ວຍລຸດຜ່ອນຄວາມຄຽດຂອງໝູ, ວິທີການເອົາຢວກກ້ວຍ, ຜັກໃຫ້ໝູກິນ ຊອຍເຮັດເປັນຕ່ອນ ນ້ອຍແລ້ວແຊ່ໝັກໃສ່ ກັບນ້ຳ EM 4 - 5 ຊົ່ວໂມງຕອນທ່ຽງກໍ່ນຳມາໃຫ້ໝູກິນ.

7. ພະຍາດທີ່ສຳຄັນ ແລະ ມັກເກີດກັບໝູ.

7.1 ພະຍາດອະຫິວາໝູ

ເປັນພະຍາດທີ່ລະບາດຮຸນແຮງ, ເກີດຈາກເຊື້ອໄວຣັດ, ພົບໄດ້ວ່າເກີດກັບໝູທຸກອາຍຸ, ທຸກປະເພດ, ເຊື້ອພະຍາດເຂົ້າສູ່ຮ່າງກາຍໄດ້ຫຼາຍເສັ້ນທາງເຊັ່ນ: ການກິນອາຫານ, ກິນນ້ຳ, ທາງລະບົບຫາຍໃຈ, ທາງ ບາດແຜເມື່ອເຊື້ອດັ່ງກ່າວເຂົ້າສູ່ຮ່າງກາຍໃຊ້ເວລາຟັກເຊື້ອປະມານ 3 ມື້ ຫາ 3 ອາທິດແຕ່ໂດຍທົ່ວໄປ ປະມານ 7 ຫາ 10 ວັນ ສາມາດມີອາການສະແດງອອກໃຫ້ເຫັນ.

❖ ອາການທີ່ສະແດງອອກ.

ອາການທີ່ພົບສະແດງອອກຄື: ອຸນນະພູມຮ່າງກາຍຂຶ້ນສູງ 39 - 40°C ໝູຈະຫງ່ວມເທົ່າ ບໍ່ກິນ ອາຫານ (ເບື້ອອາຫານ) ຊຶມເລົ້າ, ເຍື່ອເມືອກຕາອັກເສບ, ມີຂີ້ຕາ, ຕາແດງ, ໝູຈະມີອາການ ໜາວໂຕສິ້ນມີຂົນໜາວຕາມໂຕ, ຜິວໜັງຕາມບໍລິເວນພື້ນທ້ອງ, ຕາມກົກຫູແດງເປັນຕຸ່ມນ້ອຍໆ ແດງ ຫຼື ເປັນປ່າມແດງຕາມກ້ອງຄາງພື້ນທ້ອງແຕ່ລະຕ່ອມຈະປ່ຽນເປັນສີມ່ວງ, ໝູແມ່ຖືພາອາດຈະ ແທ້ງລູກ. ຖ້າອາການກະທັນຫັນ ໝູຈະຕາຍພາຍໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ . ອາການຊຳເຮື້ອອາການຈະແກ່ ຍາວໝູບໍ່ຖ່າຍ (ຖ່າຍບໍ່ສະດວກ) ອາຈົມເປັນ ກ້ອນແຂງ ຕໍ່ມາອາຈົມແຫຼວ (ອາຈົມເປັນນ້ຳ) ໝູຈະຕາຍໃນທີ່ສຸດ, ອັດຕາການຕາຍມີສູງເຖິງ 80 - 100 %

❖ **ການບົ່ງມະຕິພະຍາດ:**

ແມ່ນອີງໃສ່ອາການທີ່ສະແດງອອກພາຍນອກ, ອີງໃສ່ຮ່ອງຮອຍພາຍໃນເມື່ອສັດຕາຍແລ້ວຜ່າຕັດ ເບິ່ງຊາກສັດຕາຍຈະເຫັນເປັນຈຸດສີແດງຕາມລຳໂສ້, ຫົວໃຈ, ປອດເປັນຈຸດເນື້ອຕາຍ, ຕັບຈະຊຳ ເປັນຈຸດດຳ...ສິ່ງສິ້ນສ່ວນເຂົ້າຫ້ອງວິໄຈ, ຜົນການວິໄຈເຊື້ອຈາກຫ້ອງວິໄຈ.

❖ **ການປ້ອງກັນ:**

ອານາໄມບໍລິເວນຄອກ, ຮັກສາບໍ່ໃຫ້ພື້ນຄອກປຽກຊຸ່ມເກີນໄປ, ອາຫານຕ້ອງໃຫ້ສະໝໍ່າສະເໝີ ບໍ່ຕົກ ໂມະບໍ່ເສຍຄຸນ, ແຍກສັດເຈັບອອກຈາກຝູງ) ວິທີທີ່ງ່າຍ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນດີຄືການສັກຢາວັກຊີນອະ ຫິວາໝູ (Vaccination) ເມື່ອໝູອອກ ນິມມາໄດ້ 35 - 40 ວັນ ຫຼື ໝູອາຍຸໄດ້ 6 ອາທິດ ຖ້າໝູພໍ່ ພັນ, ແມ່ພັນ 10 - 11 ເດືອນສັກ 1 ເທື່ອຄູ່ມັກໄດ້ 1 ປີ.

❖ **ການປິ່ນປົວ:**

ພະຍາດດັ່ງກ່າວບໍ່ສາມາດປົວໄດ້, ເພາະວ່າເກີດຈາກເຊື້ອໄວຣັບມີຢາປິ່ນປົວມີແຕ່ໃຊ້ລະບົບການປ້ອງ ກັນເທົ່ານັ້ນ.

7.2 ພະຍາດຂໍ້ອັກເສບ (ຂໍ້ໃຄໍ່) Arthritis

ເປັນພະຍາດທີ່ລະບາດ ສ້າງຄວາມລຳຄານໃຫ້ແກ່ໝູທີ່ມີອາການເຈັບຂໍ້ຕີນ, ຂໍ້ຂາເຊື້ອພະຍາດດັ່ງ ກ່າວເກີດຈາກເຊື້ອ Bacteria ຫຼື ພວກ Mycoplasma ເຂົ້າໃນຂໍ້ ຫຼື ບໍລິເວນໃກ້ກັບຂໍ້ມັກເກີດກັບໝູ ນ້ອຍໝູຫຼັ້ນ.ພະຍາດດັ່ງກ່າວເກີດຈາກຫຼາຍຊະນິດ.

➢ **ຂໍ້ອັກເສບເກີດຈາກເຊື້ອສະເຕບໂຕຄໍຄັດ (Streptococcal Arthritis)**

ເຮັດໃຫ້ຂໍ້ອັກເສບແບບຮຸນແຮງ ແລະ ແບບຊຳເຮື້ອ, ມັກພົບໃນໝູອາຍຸ 1 - 3 ອາທິດເປັນພະຍາດ ທີ່ພົບເລື້ອຍໆແຕ່ມີຈຳນວນໜູເປັນໜ້ອຍໂຕ. ຖ້າປະໄວ້ດົນໝູຈະຕາຍເນື່ອງຈາກພະຍາດອື່ນເຂົ້າ ແຊກຊ້ອນ

➢ **ການສະແດງອາການ**

ໝູທີ່ມີອາການສະແດງອອກຄື: ອຸນນະພູມຮ່າງກາຍຂຶ້ນສູງກວ່າປົກກະຕິ, ຂົນຫຍິງ, ຊຶມເສົ້າ, ບໍລິ ເວນຂໍ້ຂາ ຫຼື ຂໍ້ຕີນບວມໃຄໍ່ເຮັດໃຫ້ໝູຢືນ, ຍ່າງໄປ, ມາລຳບາກ

➢ **ການປ້ອງກັນ ແລະ ປິ່ນປົວ**

ສະເພາະຢູ່ລາວບໍ່ມີຢາວັກຊີນປ້ອງກັນ, ການປິ່ນປົວໃນໄລຍະແລກຂອງການສະແດງອາການຂອງໝູ ແມ່ນໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອ ຈຳພວກ Peneciline ຫຼື ຢາ Dexon - A, Tylosin

➢ **ຂໍ້ອັກເສບເກີດຈາກເຊື້ອ ໄມໂຄປລາດສມາ ໄຮໂອຊິນໂນເວຍ (Mycoplasma hyosynoviae)** ຊຶ່ງມັກຈະພົບໝູອາຍຸ 3 - 10 ອາທິດ ແລະ ບາງຄັ້ງກໍ່ຈະພົບກັບໝູແມ່ສາວ, ໝູຫຼັ້ນໄດ້ ມີທັງອາການ ກະທັນຫັນ ແລະ ຊຳເຮື້ອ

➢ ການຕິດເຊື້ອພະຍາດດັ່ງກ່າວໝູຈະເຈັບຂາຢ່າງກະທັນຫັນ 1 ຂາ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນເປັນດົນ 3 - 10 ວັນບາງຄັ້ງໝູບໍ່ສາມາດໃຊ້ຂາເບື້ອງທີ່ເຈັບຢ່າງໄດ້, ຂໍ້ທີ່ເຈັບຈະໃຄໍ່ບວມແດງ

➢ ການປິ່ນປົວ ມີຢາຕ້ານເຊື້ອຫຼາຍຊະນິດທີ່ໃຊ້ປົວພະຍາດນີ້ໃນໄລຍະແລກເຊັ່ນ: ໄທໂລຊິນ (Ty losin) ຮວມກັບ ລິນໂຄໂມຊິນ (Lincomycin) ຫຼືໃຊ້ຈຳພວກ Peneciline ແລະ Dexon - A

7.3 ພະຍາດໄຂ້ໜັງແດງ (Swine Erysipelas)

ພະຍາດນີ້ເກີດຈາກເຊື້ອ Bacteria ທີ່ອາໄສຢູ່ຕາມຕ່ອມທອນຊີນ ແລະ ຕ່ອມນ້ຳຢາງເຫຼືອງຂອງຕົວສັດໝູ ທີ່ຕິດເຊື້ອພະຍາດນີ້ສາມາດແພ່ກະຈາຍເຊື້ອໄດ້ໂດຍທາງ ອາຈິມ, ນ້ຳຢຸ່ງວ, ນ້ຳລາຍ ຂອງເສຍທີ່ເປັນແຫຼ່ງ ສະສົມຂອງພະຍາດສາມາດກະຈາຍອອກສູ່ວົງກ້ວາງໄດ້.

- ອາການຂອງສັດເຈັບ: ໃນກໍລະນີເປັນກະທັນທັນໝູຈະຕາຍຫຼາຍໂຕພ້ອມກັນ, ອາການພາຍນອກ ຕາມຜິວໜັງຈະມີຫຍ່ອມປັນສີແດງຫຼືສີມ່ວງບໍລິເວນຄໍ, ພື້ນທ້ອງ, ຂ້າງ, ກ້ອງຂາຂ້າງໃນມີບາງກໍລະ ນີຜິວໜັງແດງເປັນຮູບ 4 ລຽມຂະໜາດໃຫ່ຍ, ບາງກໍລະນີເປັນປ່າມແດງທຳມະດາໝູຈະມີອາການຊຶມ ເສົ້າ, ອຸນນະພູມຂຶ້ນສູງ, ໂຕຮ້ອນ, ບໍ່ກິນອາຫານມັກແຍກອອກຈາກຝູງ
- ການປ້ອງກັນ ແລະ ປິ່ນປົວບໍ່ມີຢາປ້ອງກັນສະເພາະຢູ່ລາວ, ແຕ່ອີງໃສ່ອາການ, ການສະແດງ ຂອງ ສັດຢາຕ້ານເຊື້ອທີ່ໃຊ້ແມ່ນຈຳພວກ Peniciline, Streptomycine, Shotapen, Penomycin....

7.4 ພະຍາດເຈັບທ້ອງ (ຂີ້ໄຫຼ) ເກີດຈາກເຊື້ອ ອີໂຄໂລ E Coli (Enteric Colibacillosis)

ສາເຫດເກີດຈາກເຊື້ອ Bacteria ຊຶ່ງເປັນເຊື້ອປົກກະຕິອາໄສຢູ່ລຳໄສ້ຢູ່ແລ້ວ, ສ່ວນຫຼາຍຢູ່ລຳໄສ້ແກ່ປົກ ກະຕິເຊື້ອດັ່ງກ່າວຈະມີຫຼາຍຊະນິດດ້ວຍກັນ. ສາມາດຢູ່ໃນຮ່າງກາຍຂອງແມ່ໝູ ແບ່ງຕົວ ຫຼື ຈະເລີນເຕີບ ຂອງໝູເມື່ອໝູຖ່າຍອອກມາສາມາດອາໄສຢູ່ຕາມບໍລິເວນພື້ນຄອກ, ບ່ອນທີ່ຊຸ່ມຊື່ນ, ບ່ອນທີ່ເງື່ອນໄຂ ເໝາະສົມໝູນ້ອຍຕິດເຊື້ອຈາກແມ່ໄດ້ໃນເມື່ອເງື່ອນໄຂສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເໝາະສົມ. ພາຍຫຼັງຕິດເຊື້ອ ໄດ້ 2 - 3 ຊົ່ວໂມງເທົ່ານັ້ນສາມາດສະແດງອາການອອກມາ, ອັດຕາການຕາຍ 60 % ຖ້າບໍ່ມີການປິ່ນປົວ ຫຼື ປິ່ນປົວບໍ່ທັນໝູຈະຕາຍໄວທີ່ສຸດ ເພາະເຮັດໃຫ້ໝູນ້ອຍຢູ່ໃນສະພາບຂາດນ້ຳ ແລະ ເກີດເປັນ ກົດໃນ ກະແສເລືອດໝູນ້ອຍມີຄວາມແຫ້ວແຫ້ງລົງໄວທີ່ສຸດ ຍ້ອນສູນເສຍເກືອ, ແຮ່ທາດບາງຊະນິດ

✓ ອາການທີ່ສະແດງ:

ມີບາງກໍລະນີຮ້າຍແຮງ ໝູນ້ອຍຈະຕາຍໄວທີ່ສຸດເພາະຫົວນ້ຳຂາດນ້ຳບາງກໍລະນີໝູນ້ອຍຈະຖອກທ້ອງ (ທ້ອງເສຍ) ທຳມະດາ ແຕ່ມີອາການແຫ້ງນ້ຳ ໝູນ້ອຍຈະຊຶມເສົ້າ, ບໍ່ກິນນົມແມ່, ໝາວສັ່ນມັກນອນຈຸ່ມ ກັນອາຈິມເປັນນ້ຳອາຈິມແຫຼວ ຫຼື ມີສີເຫຼືອງປົນໄປຈົນເຖິງສີນ້ຳຕານອ່ອນໝູມີອາການອ່ອນເພຍ, ຂາ ລ່ອຍຢ່າງບໍ່ໄດ້ ແລະ ຈະຕາຍໃນເວລາຕໍ່ມາ.

✓ ການປ້ອງກັນ ແລະ ການປິ່ນປົວ:

ການປ້ອງກັນ: ສັກຢາວັກຊີນໃຫ້ແມ່ໝູກ່ອນເກີດ (ສະເພາະຢູ່ລາວບໍ່ມີຢາວັກຊີນ) ການຈັດການເຊັ່ນ: ການຮັກສາຄວາມສະອາດບໍລິເວນຄອກ, ການລະບາຍອາກາດໃຫ້ໄດ້ດີ, ພື້ນຄອກຕ້ອງໃຫ້ແຫ້ງດີໂດຍ ສະເພາະຄອກເກີດ, ໃຫ້ອາຫານແມ່ໝູລ້ຽງລູກປົກກະຕິ, ມີ Protein ທີ່ເໝາະສົມ, ອຸນນະພູມໃນຄອກ ຕ້ອງໃຫ້ພໍດີບໍ່ຮ້ອນເກີນໄປ, ບໍ່ໝາວເກີນໄປ ແລະ ຫຼີກລຽງບໍ່ໃຫ້ແມ່ໝູມີຄວາມຄຽດ

✓ ການປິ່ນປົວ:

ການປິ່ນປົວມັກຈະໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອທົ່ວໄປແຕ່ບັນຫາຂອງພະຍາດນີ້ບາງເທື່ອປົວບໍ່ທັນໝູນ້ອຍຕາຍກ່ອນ ແລະ ບັນຫາໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນພະຍາດນີ້ມັກຕິດຢາຕ້ານເຊື້ອເຮັດໃຫ້ການປິ່ນປົວນານດີເພີ່ມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງຕື່ມ ອີກ. ຍ້ອນພະຍາດດັ່ງກ່າວທົນຕໍ່ຢາຕ້ານເຊື້ອຈຶ່ງຕ້ອງມີການສັບປ່ຽນຢາໃນເວລາໃຊ້ຫຼາຍຊະນິດ, ຢາທີ່ໃຊ້ ໄດ້ຜົນຈຳພວກຢາບໍ່ຢາກ Octacin - en 1 % , Enrofloxacin 10 % , ຢາສັກຈຳພວກ Neomycine,

Gentamycine, Ampiciline ອີຣີໂທໄມຊິນ, Triprim , TylosinOxytetracyclin, Chlorlam pheicol.... ຈຳພວກຢາກິນ Sulfa, Losin - S...ໃຊ້ປະສົມກັບອາຫານໃຫ້ກິນໝູທີ່ອອກນົມໃໝ່ໃຫ້ຕິດຕໍ່ກັນ 3 - 4 ອາທິດ.

8. ການປ້ອງກັນ, ການຮັກສາສຸຂະພາບ

8.1 ການປ້ອງກັນ :

ການປ້ອງກັນຖືວ່າເປັນຂອດສຳຄັນສຳລັບການລ້ຽງສັດເພື່ອຫຼີກລ່ຽງບັນຫາການຕິດເຊື້ອພະຍາດຕ່າງໆເຂົ້າສູ່ສະຖານທີ່ລ້ຽງໝູ. ວິທີທີ່ງ່າຍຄື : ການທຳຄວາມສະອາດ ຫຼື ການອານາໄມບໍລິເວນຄອກ, ບໍ່ໃຫ້ພື້ນຄອກຊຸ່ມຊື່ນຈົນເກີນໄປ, ແຍກສັດເຈັບປົ່ວຕັ້ງຫາກ, ຮັກສາຄຸນນະພາບອາຫານ ບໍ່ໃຫ້ບູດເນົາ, ຕົກໂມະ (ມີເຊື້ອລາ) ແລະ ວິທີທີ່ໄດ້ຮັບຜົນດີຄື : ການສັກຢາວັກຊີນ (Vaccination) ເມື່ອໝູອາຍຸ 45 - 50 ວັນ, ໝູ ອາຍຸ 3 ເດືອນ ສັກຕົ້ມເທື່ອໜຶ່ງ ແລະ ຖ່າຍພະຍາດກາຝາກພາຍໃນພາຍນອກ. ຖ້າຫາກການປ້ອງກັນໄດ້ດີຈະລຸດຜ່ອນການໃຊ້ຈ່າຍ ຫຼື ການໃຊ້ຈ່າຍບໍ່ສູງຄ່າການປິ່ນປົວ.

❖ Ivermace :

ເປັນການຂ້າແມ່ທອ້ງ (ກາຝາກ) ທັງພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ອອກລິດເຮັດໃຫ້ກາຝາກເປັນອຳມະພາດຕາຍໃນທີ່ສຸດໄດ້ ຂະໜາດວິທີການໃຊ້ ຫ້າມໃຊ້ສັກເຂົ້າກ້າມຊີ້ນ, ເສັ້ນເລືອດ ສັກເຂົ້າຜິວໜັງ ນ້ຳໜັກສັດຕໍ່ກົວ 17 kg ໃຊ້ຢາ 0.5 ຊີຊີ, ນ້ຳໜັກສັດ 17 - 33 kg ໃຊ້ຢາ 1 ຊີຊີ, ນ້ຳໜັກ 34 - 50 kg 1.5 - 2 ຊີຊີ, ນ້ຳ ໜັກ 60 - 100 kg ໃຊ້ຢາ 3 - 4 ຊີຊີ.ທາດເຫຼັກ Iron : ປ້ອງກັນພະຍາດເລືອດຈາງຂອງສັດນ້ອຍຊ່ວຍໃຫ້ກະຕຸ້ນສ້າງເມັດເລືອດແດງຂອງສັດນ້ອຍໃນໄລຍະດູດນົມ ນຳໃຊ້ໄລຍະໝູນ້ອຍ ອາຍຸໄດ້ 3 - 7 ວັນສັກເຂົ້າ ກ້າມຊີ້ນ ຊີຊີ / ໂຕ

8.2 ການຮັກສາສຸຂະພາບສັດ :

ໝາຍເຖິງການຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ໝູມີສຸຂະພາບດີ, ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ພະຍາດໃຫ້ຜົນຕອບແທນຜົນຜະລິດສູງ: ສະນັ້ນຕ້ອງໝັ່ນກວດກາສຸຂະພາບເປັນປະຈຳ, ຕິດຕາມເບິ່ງອາການພຶດຕິກຳຂອງໝູ ແລະ ຊ້ຽນນ້ຳໜັກເປັນປະຈຳ.

8.3 ການປິ່ນປົວ :

ການນຳໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອກ່ອນຈະນຳໃຊ້ຕ້ອງສຶກສາ ອ່ານສະຫຼາກ, ຄຳແນະນຳຂອງການນຳໃຊ້ໃຫ້ລະອຽດກ່ອນ : ສັບພະຄຸນຂອງຢາ, ການອອກລິດ, Dose ...

ເມື່ອໝູມີອາການຜິດປົກກະຕິບໍ່ກິນອາຫານ, ຊຶມເສົ້າ, ເຈັບ ຂໍ້ຂາ. ຢາຕ້ານເຊື້ອ(Antibiotics) ທີ່ເຄີຍໃຊ້ມີ : TriPrim, Shotapen, Penomycin,Catosal, Tylosin , Penicilin , Steptomycin, Oxytetracyclin, Oxyclin, Dexon-A, Chlorphen, Chlorlam-phenicol, VitaminAD3E, ຈຳພວກຢາປ້ອງກັນໝູນ້ອຍ (ໝູນ້ອຍຂີ້ໄຫຼ) Octacin - en 1 0%, Enroflox -cacin 1 %

ສັບພະຄຸນຂອງຢາແຕ່ລະຊະນິດມີດັ່ງນີ້ :

- **TriPrim** : ເປັນຢາຕ້ານເຊື້ອມີຜົນ ອອກລິດໄດ້ດີກັບເຊື້ອ Bacteria ທີ່ຈັບ ກຣາມ ບວກ (+) ແລະ ຈັບກຣາມ ລົບ (-) ຂອງລະບົບທາງເດີນອາຫານ, ທາງລະບົບຫາຍໃຈ. ປະລິມານຂະໜາດ ການນຳໃຊ້ສັດນ້ອຍໆ, ຄວາຍນ້ອຍ 1 ຊີຊີ / 10 kg ນ້ຳໜັກສັດ, ໝູ, ແກະ, ແບ້ນ້ອຍ 0.5 ຊີຊີ / 10 kg ນ້ຳໜັກສັດໃຫ່ຍໆ, ຄວາຍ 5 - 10 ຊີຊີ / 100 kg ນ້ຳໜັກສັດ, ໝູ, ແກະ, ແບ້ 2 - 5 ຊີຊີ / 30 kg ນ້ຳໜັກສັດ
- **Shotapen** : ເປັນຢາຕ້ານເຊື້ອວົງກ້ວາງມີສັບພະຄຸນທີ່ອອກລິດໄດ້ດີກັບເຊື້ອ Bacteria ທັງ ກຣາມ ບວກ (+) ແລະ ກຣາມ ລົບ (-) ຂອງລະບົບຕ່າງໆເຊັ່ນ : ລະບົບທາງເດີນອາຫານ, ລະບົບຫາຍໃຈ, ລະບົບສືບພັນ, ຕ້ານການອັກເສບກ້າມເນື້ອ, ຂໍ້ກະດູກ, ການຊົມເຊື້ອ, ບາດແຜ ພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ. ເຕົ້ານົມອັກເສບ, ປອດບວມ, ມົດລູກອັກເສບ. ປະລິມານຂະໜາດ ການນຳໃຊ້ ງົວ, ຄວາຍ , ໝູ , ແບ້ນ້ອຍ ສັກກ້າມຊີ້ນ ຫຼື ໃຕ້ຜົວໜັງ 1 - 2 ຊີຊີ / ນ້ຳໜັກສັດ 25 kg, ງົວ , ຄວາຍ, ໝູ , ແບ້ໃຫ່ຍ 5 - 10 ຊີຊີ / ນ້ຳໜັກສັດ 100 kg
- **Penomycin, Peniciline, Steptomycin** : ເປັນຢາຕ້ານເຊື້ອວົງກ້ວາງມີສັບພະຄຸນທີ່ ອອກລິດໄດ້ດີກັບເຊື້ອ Bacteria ທັງ ກຣາມ ບວກ (+) ແລະ ກຣາມລົບ (-) ຂອງລະບົບ ຕ່າງໆເຊັ່ນ : ລະບົບທາງເດີນອາຫານ, ລະບົບຫາຍໃຈ, ລະບົບສືບພັນ, ຕ້ານການອັກເສບກ້າມ ເນື້ອ, ຂໍ້ກະດູກ, ການຊົມເຊື້ອ, ບາດແຜພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ບາດແຜເກີດຈາກການຜ່າຕັດ, ບາດແຜເກີດຈາກການກະທົບ ກະແທກ ປະລິມານ ຂະໜາດຂອງການນຳໃຊ້ສັດນ້ອຍ ງົວ, ຄວາຍ, ໝູ, ແບ້ນ້ອຍ 0.5 - 1 ຊີຊີ / ນ້ຳໜັກສັດ 10 kg , ງົວ, ຄວາຍ, ໝູ, ແບ້ໃຫ່ຍ 5 - 10 ຊີຊີ / ນ້ຳ ໜັກສັດ 100 kg
- **Catosal** : ເປັນຢາເພື່ອກະຕຸ້ນລະບົບ ເມຕາໂບລິດຊິມ (Metabolism) ເນື່ອງຈາກສັດຂາດອາ ຫານ, ອ່ອນເພຍ, ສັດເກີດລູກໃໝ່ບໍ່ມີນ້ຳນົມ, ຜິດປົກກະຕິທາງລະບົບສືບພັນ, ສັດຈ່ອຍຜອມ ເລືອດຈາງ. ປະລິມານ ຂະໜາດການນຳໃຊ້ ງົວ, ຄວາຍ, ມ້ານ້ອຍ 1 ຊີຊີ / ນ້ຳໜັກສັດ 10 kg . ງົວ, ຄວາຍ, ມ້າໃຫ່ຍ 5 - 15 ຊີຊີ / ນ້ຳໜັກສັດ 100 kg . ໝູ, ແບ້ນ້ອຍ 0.5 - 1 ຊີຊີ / ນ້ຳໜັກສັດ 10 kg ໝູ, ແບ້ໃຫ່ຍ 5 - 10 ຊີຊີ / ນ້ຳ ໜັກສັດ 50 kg ສັກເຂົ້າເສັ້ນ ເລືອດ, ກ້າມຊີ້ນ.
- **Tylosin** : ເປັນຢາທີ່ມີສັບພະຄຸນອອກລິດໄດ້ດີກັບເຊື້ອBacteriaທີ່ຕິດເຊື້ອທາງລະບົບທາງ ເດີນອາຫານ, ລະບົບຫາຍໃຈ, ລະບົບສືບພັນ, ພະຍາດພັງດັງອັກເສບ, ພະຍາດຖອກທ້ອງ ຫຼື ຂີ້ໄຫຼ ເນື່ອງຈາກອາຫານປົນເປື້ອນມີເຊື້ອ ພະຍາດຂະໜາດ ວິທີນຳໃຊ້ ສັກກ້າມຊີ້ນ. ສັດນ້ອຍ 0.5 - 1 ຊີຊີ / 5 - 10 kg ນ້ຳໜັກສັດ.
- **Oxytetracyclin, Oxycilin** : ເປັນຢາອອກລິດໄດ້ດີ ກັບເຊື້ອ Bacteria ກຣາມບວກ ແລະ ກຣາມລົບຮັກສາເຊື້ອພະຍາດໃນລະບົບທາງເດີນອາຫານຂອງສັດໃຫ່ຍ, ສັດປົກພະຍາດລຳໄສ້ອັກ ເສບ, ພະຍາດເກີດຈາກເຊື້ອແຊນໂມເນລາ, ພະ ຍາດປອດອັກເສບ, ໃຊ້ປົວພະຍາດເຕົ້ານົມ ອັກເສບຂອງໝູ, ຮັກສາພະຍາດຖອກທ້ອງ ຫຼື ຂີ້ໄຫຼ ຂອງໝູນ້ອຍພະຍາດປານແດງໝູຂະໜາດ

ປະລິມານການໃຊ້ ສັດໃຫ່ຍ ງົວ, ຄວາຍ, ຊ້າງ, ມ້າ. ຢາ 2 ຊີຊີ / 24 - 28 kg ນໍ້າໜັກສັດ, ໝູ, ແບ້, ໝາ, ແມວ ຢາ 0.5 - 1 ຊີຊີ / 5 - 10 kg ນໍ້າໜັກສັດ ຫ້າມສັກເຂົ້າ ເສັ້ນເລືອດ, ສັກກ້າມ ຊື່ນ.

- **Dexon - A** : ໃຊ້ປົວພະຍາດ ທີ່ມີອາການອັກເສບສະເພາະທີ່, ອັກເສບກ້າມເນື້ອ, ອັກເສບຂໍ້, ກະດູກ, ເອັນແກ້ອາການຊ້ອກຫຼັງສັດເກີດລູກ, ສັດເກີດລູກບໍ່ມີນໍ້າມັນຂະໜາດການໃຊ້ : ສັກເຂົ້າ ໃຕ້ຜິວໜັງ, ສັກກ້າມຊື່ນສັດໃຫ່ຍງົວ, ຄວາຍ, ມ້າ 1 ຊີຊີ / 10 kg ນໍ້າໜັກສັດ, ສັດນ້ອຍ ໝູ, ແບ້, ໝາ. 0.5 - 1 ຊີຊີ / 10 kg ນໍ້າໜັກສັດ
- **Chloramphenicol** : ເປັນຢາທີ່ອອກລົດໄດ້ດີເຊື້ອ Bacteria ທັງກຣາມບວກ ແລະ ກຣາມລົບທາງລະບົບທາງເດີນອາຫານ, ທາງລະບົບຫາຍໃຈ, ລະບົບປັດສະວະອັກເສບ, ຕ້ານການອັກເສບຊົມເຊື້ອບາດແຜຕ່າງໆຂະໜາດການນຳໃຊ້ ສັກເຂົ້າກ້າມຊື່ນ ສັດໃຫ່ຍ ງົວ, ຄວາຍ, ມ້າ 1 - 2 ຊີຊີ / 10 kg ນໍ້າໜັກສັດ, ສັດນ້ອຍ ໝູ, ແບ້, ໝາ 0.5 - 1 ຊີຊີ / 10 kg ນໍ້າໜັກສັດ.
- **Vitamin AD3E** : ເປັນຢາວິຕາມິນບຳລຸງຮ່າງກາຍ, ເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ. ນຳໃຊ້ເມື່ອສັດມີອາການອ່ອນເພຍ, ບໍ່ກິນອາຫານ, ຊ່ວຍໃຫ້ສັດກິນອາຫານດີຂຶ້ນ, ປ້ອງກັນພະຍາດເລືອດຈາງ, ຕາຟາງຂອງສັດນ້ອຍ, ໃຊ້ບຳລຸງ ຮ່າງກາຍໝູ ໃນໄລຍະຖືພາ ແລະ ຫຼັງເກີດລູກຊ່ວຍໃຫ້ມີນໍ້າມັນຂະໜາດການໃຊ້ ສັດໃຫ່ຍ 5 -10 ຊີຊີ / 20 kg ນໍ້າໜັກສັດ , ສັດນ້ອຍ 1 - 5 ຊີຊີ / 10 kg ນໍ້າໜັກສັດ.
- **Octacin - en 1 %, Enrofloxacin 10 %** ສຳລັບການຕິດເຊື້ອທາງລະບົບທາງເດີນອາຫານ, ທາງລະບົບຫາຍໃຈສາເຫດເກີດຈາກເຊື້ອ Bacteria ກຣາມບວກ, ກຣາມລົບທີ່ໄວຕໍ່ຢານີໄມໂຣໂປປາສມາ Mycoplasma ຖອກທ້ອງຕິດເຊື້ອພະຍາດ ອີ ໂກລີ E coli ແຊນໂມເນລາ Salmonella ນຳໃຊ້ເມື່ອໝູນ້ອຍມີອາການທ້ອງລ່ວງຫຼືຂີ້ໄຫຼໃຊ້ຢາປັບປາກໝູນ້ອຍເກີດໃໝ່ - ນໍ້າໜັກ 5 kg ປັບໜຶ່ງຄັ້ງ = 0.5 ຊີຊີ, ນໍ້າໜັກແຕ່ 6 -10 kg ປັບປາກ 2 ຄັ້ງ = 1 ຊຊ

➤ **Losin - S**

ເປັນຢາຊະນິດຜຸ່ນສຳລັບໃຊ້ປະສົມກັບອາຫານ, ສັບພະຄຸນເປັນຢາຕ້ານເຊື້ອໄດ້ດີເປັນຕົ້ນລະບົບທາງເດີນອາຫານ, ທາງລະບົບຫາຍໃຈ, ໃຊ້ປົນປົວພະຍາດລະບົບລຳໄສ້ເຈັບທ້ອງ (ຂີ້ໄຫຼ) ເກີດຈາກເຊື້ອຕ່າງໆໃຊ້ປະສົມກັບອາຫານໄລຍະໝູ່ນ້ອຍອອກນົມໃໝ່ໃນອັດຕາສ່ວນຢາ 1 kg ຕໍ່ອາຫານ 100 - 200 kg ຫຼື ຢາ 20 g (1 ບ່ວງແກງ) ຕໍ່ອາຫານ 10 - 20 kg

9. ການລ້ຽງການຈັດການກັບໝູ່ແມ່ພັນ

9.1 ການຄັດເລືອກໝູ່ເຂົ້າມາເປັນພໍ່, ແມ່ພັນ

ຄວນໃຊ້ ຫຼື ຄັດພໍ່ແມ່ພັນໝູ່ຂອງແຕ່ລະພັນ ທີ່ໄດ້ຈາກສາຍພັນທີ່ດີ, ເຊື້ອຖືໄດ້ເປັນທີ່ນິຍົມກັນລ້ຽງຫຼາຍ, ເປັນໝູ່ທີ່ນຳມາຈາກສະຖານທີ່ລ້ຽງ ຫຼື ຟາມທີ່ບໍ່ມີເຊື້ອພະຍາດຕິດແປດຕ່າງໆເຄີຍລະບາດ, ສຸຂະພາບສົມບູນດີ.

9.2 ຄວນຄັດເລືອກລັກສະນະຮູບຮ່າງດັ່ງນີ້:

- ✓ ຮູບຮ່າງໂຄງກະດູກໃຫຍ່, ສົມສ່ວນ
- ✓ ແຂງແຮງ, ລຳໂຕຍາວສົມສ່ວນ, ຫົວບໍ່ໃຫຍ່, ບໍ່ນ້ອຍຈົນເກີນໄປ
- ✓ ອະໄວຍະວະເພດບໍ່ໃຫຍ່ ຫຼື ນ້ອຍເກີນໄປ, ບໍ່ຜິດປົກກະຕິ
- ✓ ເປັນໝູ່ແມ່ພັນທີ່ລ້ຽງລູກເກັ່ງ, ໃຫ້ລູກຫຼາຍ 8 - 9 ໂຕ / ຄັ້ງ, ເປັນພໍ່ພັນຄຸນນະພາບນ້ຳເຊື້ອແຂງແຮງດີ
- ✓ ປະສິດທິພາບການປະສົມພັນ % ການຕິດສູງ
- ✓ ບໍ່ຜິດປົກກະຕິດ້ານໃດ, ດ້ານໜຶ່ງການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ອັດຕາການແລກເນື້ອດີ

9.3 ການກຽມພໍ່ ແມ່ພັນເພື່ອປະສົມພັນ

9.3.1 ພໍ່ພັນທີ່ໃຊ້ປະສົມພັນໄດ້ເມື່ອອາຍຸ 8 ເດືອນຂຶ້ນໄປ, ນ້ຳໜັກ 120 kg (ໝູ່ພັນ) ໝູ່ລາດ 7 - 8 ເດືອນນ້ຳໜັກ 70 - 90 kg. ກ່ອນການປະສົມພັນຄວນປະຕິບັດຄື:

- ສັກຢາຂ້າກາຝາກທັງພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ.ກ່ອນການປະສົມພັນ 2 ອາທິດຫຼັງຈາກນັ້ນສັກທຸກໆ 6 ເດືອນຄວນສັກໜຶ່ງຄັ້ງ
- ຄວນທົດສອບນ້ຳເຊື້ອ (ຖ້າເປັນໄປໄດ້)

9.3.2 ແມ່ພັນສາວນ້ຳໜັກ 115 - 120 kg ອາຍຸ 8 ເດືອນຂຶ້ນໄປ, ເປັນເພດ (ສັດ) 2 - 3 ຄັ້ງ (ໝູ່ພັນ) ຖ້າເປັນໝູ່ລາດ 70 - 90 kg , ອາຍຸ 7 - 8 ເດືອນ, ຖ້າແມ່ນໝູ່ແມ່ທີ່ໃຫ້ລູກແລ້ວ ຫຼັງຈາກ ເອົາລູກອອກນົມ 5 - 10 ວັນຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ປະສົມພັນຄັ້ງຕໍ່ໄປ

10. ລັກສະນະການຂຶ້ນເພດຂອງໝູ່ແມ່:

- ກະວົນ, ກະວາຍຢ່າງເລາະ, ປົນຄອກ. ສົ່ງສຽງຮ້ອງຄາງ, ຖ້າຢູ່ຮ່ວມກັນຫຼາຍໂຕຈະມັກຂຶ້ນຂີ້ໂຕອື່ນ
- ອະໄວຍະວະເພດບວມແດງຂຶ້ນກົວປົກກະຕິ, ມີນ້ຳເມືອກໄຫຼອອກມາໝູ່ຈະຢູ່ວດູ,

- ຖ້າຂຶ້ນເຕັມທີ່ເອົາມີກົດ ຄົມຫຼັງໝູຈະຍືນຊຶງ, ຫູຕັ້ງ
- ❖ ການປະສົມພັນ : ເມື່ອໝູແມ່ຂຶ້ນເພດເຕັມທີ່ໃນມື້ທີ່ 3 - 4 ຈຶ່ງເອົາໝູພໍ່ພັນເຂົ້າມາປະສົມພັນໄດ້ ເວລາ ຕອນເຊົ້າ ແລງ (ຊວ່ງອາກາດເຢັນ) ໃຫ້ເອົາໝູປະສົມພັນ 2 - 3 ຄັ້ງ

11. ການນຳໃຊ້ພໍ່ພັນ

ໂດຍທົ່ວໄປ ພໍ່ພັນ 1 ໂຕ ຕໍ່ແມ່ພັນ 12 - 15 ໂຕ ຫຼື 20 ໂຕ ສະເພາະການປະສົມພັນແບບທຳມະຊາດພໍ່ພັນທີ່ມີອາຍຸ, ຂະໜາດນ້ຳໜັກ 120 kg ໃຊ້ປະສົມພັນບໍ່ໃຫ້ເກີນ 1 - 2 ຄັ້ງ / ອາທິດ ຫຼັງຈາກ ເຄີຍໃຫ້ປະສົມພັນໄດ້ 5 - 6 ເດືອນຂຶ້ນໄປ ຈຶ່ງໃຫ້ປະສົມພັນ 2 - 3 ຄັ້ງ / ອາທິດ ຖ້າໃຊ້ງານຫຼາຍເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ພໍ່ພັນໝົດປະສິດທິພາບໄວ. ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ບຳລຸງໃຫ້ອາຫານເປັນພິເສດ, ໃນ 1 ເດືອນຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ໝູໄດ້ ຍ່າງອອກກຳລັງກາຍ 1 - 2 ຄັ້ງ.

12. ການຈັດການກັບໝູແມ່ຖືພາ

ຫຼັງຈາກປະສົມພັນໄປໄດ້ 21 - 22 ວັນ ສັງເກດເຫັນວ່າໝູແມ່ບໍ່ສະແດງອາການຂຶ້ນເພດອີກສະແດງວ່າການປະສົມພັນຕິດແລ້ວ ໄລຍະຖືພາ 45 - 50 ວັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມອາຫານໃຫ້ເລັກ ນ້ອຍຄືຈາກເດີມທີ່ເຄີຍໃຫ້ 1.5 - 2.5 kg / ມື້ ເພີ່ມໃຫ້ເປັນ 3 - 3.5 kg / ມື້, ຕິດຕາມອາການ, ສຸຂະພາບເປັນປະຈຳ ນອກຈາກນັ້ນຍັງໃຫ້ອາຫານເສີມຜັກ, ອາຫານທີ່ເຍື່ອໄຍເພື່ອໃຫ້ໝູໄດ້ກິນອາຫານທີ່ມີແຮ່ທາດ, ວິຕາມິນ, ຖ່າຍສະດວກຂຶ້ນ, ໄລຍະກາງຂອງການຖືພາສັກຢາວິຕາມິນ AD3E, ກ່ອນ ເກີດ 5 - 10 ວັນຕ້ອງລົດປະລິມານອາຫານທີ່ເກືອລົງເລັກນ້ອຍ.

13. ການກະກຽມຄອກເກີດ ແລະ ອຸປະກອນຮັບໃຊ້

ຕ້ອງຂຶ້ນເຮັດເປັນລອກນ້ອຍເຂົ້າຄວາມກວ້າງ 50 - 60 ຊມ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ໝູແມ່ອ່ວຍໄປມາໄດ້, ລວງຍາວ 1.5 m ພື້ນຄອກຖ້າເປັນໄປໄດ້ໃຫ້ໃຊ້ໄມ້ລະແນງຕີໃສ່, ພື້ນແກບໃຫ້ປຽນແກບ ອອກສ່ວນ ໜຶ່ງເອົາ EM ປະສົມກັບນ້ຳທົດບໍລິເວນຄອກໄວ້ກ່ອນຈະນຳໝູເຂົ້າມາ. ຄອກໝູນ້ອຍ / ແກ້ວ. ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ດ້ານສັດ

ຕະວະແພດມີ : ມິດແຊມສຳລັບຕັດຫາງ, ຕັດສາຍບີ, ມິດຕັດແຂ້ວ (ມິດຕັດເລັບ) ດ້າຍມັດສາຍບີ, ຢາອະເຊື້ອThinture Iodin, ສຳລີ, ເຊແລງຜ້າແພສຳລັບເຊັດໝູນອ້ຍ, ຮອງຄອກ / ແກ້ວ, ດອກໄຟອິບໝູນອ້ຍ

14. ການປະຕິບັດກັບໝູແມ່ເວລາເກີດລູກ

ເມື່ອໝູຖືພາໃກ້ຈະເກີດກ່ອນໜ້າ5-7ວັນຕ້ອງນຳໝູໄປເຂົ້າຄອກເກີດ, ເມື່ອຮອດກຳນົດມື້ເກີດ ສັງເກດເບິ່ງໝູມີອາການກະວົນກະວາຍ, ກັດ, ດູດຄອກ, ບໍ່ກິນອາຫານ ຫຼື ກິນອາຫານນ້ອຍລົງ, ບົບເບິ່ງນົມມັນນ້ຳນົມອອກມາສະແດງວ່າໝູໄກ້ຈະເກີດພາຍໃນ 12 - 24 ຊົ່ວ ໂມງໃຫ້ເອົາໃຈໃສ່ຕິດຕາມກະກຽມເຄື່ອງມືເວລາໝູນອ້ຍເກີດມາໃຫ້ໃຊ້ຜ້າແພເຊັດໂຕຈິກນ້ຳເມືອກຂີ້ກະເທົ່ຢູ່ປາກອອກໃຫ້ໄວ, ພ້ອມທັງຢ່ອນທົວໝູນອ້ຍລົງໜ້ອຍໜຶ່ງໃຊ້ມືຄ່ອຍໆບົບ ຫຼື ປັ້ງຊ່ວຍໃຫ້ໝູນ້ອຍມີ ຄວາມຮູ້ສຶກຫາຍໃຈໄດ້ໄວຂຶ້ນແລ້ວນຳມາຕັດຫາງ, ສາຍບີ, ແຂ້ວ ໄດ້ 4 - 5 ນາທີ ນຳມາກິນນົມແມ່, ຖ້າເກີດຫ່າງກັນດົນຈົນເກີນໄປໃຊ້ ຢາ Oxytocin ສັກໃຫ້. ຫຼັງຈາກໝູນ້ອຍອອກໝົດ ແລະ ແຮ່ອອກໝົດໃຫ້ໃຊ້ຢາວິຕາມິນສັກໃຫ້ແມ່. ໝູນອ້ຍທຸກໆໂຕເກີດມາທຳອິດຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ກິນນົມເຫຼືອງ; ຫຼັງຈາກນັ້ນ 2 - 3 ມື້ ກໍ່ສັກທາດ ເຫຼັກ 1 ຊຊ / ໂຕ. ຕິດຕາມສຸຂະພາບ ໝູນ້ອຍເປັນປະຈຳ. ຖ້າຫາກເຫັນອາການເຈັບທ້ອງ (ຂີ້ໄຫຼ) ໃຫ້ໃຊ້ຢາປັບປາກ, Octacin - en ຫຼື ໃຫ້ຢາກິນ

ຈຳພວກ Sulfa , Losin - S...ປະສົມໃສ່ກັບອາຫານໃຫ້ກິນ, ແລະ ໃຊ້ຢາສັກ Tylosin Triprim Oxy tetracyclin, Oxyclin, Chlorlramphenicol... ມີກອ໊ກນ້ຳ ຫຼື ຮາງໃສ່ນ້ຳໃຫ້ໝູນອ້ຍກິນ 20 ວັນ ຈຶ່ງເອົາອາຫານຫຼອດ, ອາຫານໃຫ້ໝູນອ້ຍກິນ. ເມື່ອໝູນອ້ຍອາຍຸໄດ້ 27 - 30 ວັນຫຼື 4 ອາທິດ ກໍ່ເອົາໝູນອ້ຍອອກນົມ. ຖ້າແມ່ນໝູພັນນ້ຳໜັກສະເລ່ຍ 6 - 6.5 kg / ໂຕ. ໝູລູກປະສົມນ້ຳໜັກສະເລ່ຍ 5 - 5.5 kg / ໂຕ. ເມື່ອໝູມີອາການເຈັບທ້ອງ, ສຸຂະພາບ ບໍ່ສົມບູນ, ກໍ່ແກ່ຍາວເວລາອອກນົມໄປອີກ ປະມານ 35 - 40 ວັນກໍ່ເອົານົມພ້ອມກັນ. ພາຍຫຼັງອອກນົມ 3 - 5 ວັນ ສັກຢາຖ່າຍພະຍາດກາຝາກ ພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ (ຂ້າແມ່ທ້ອງ) ໃຫ້ໝູນອ້ຍ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ 1 ອາທິດກໍ່ສັກຢາວັກຊີນອະຫິວາໝູ.

15.ການຈັດການ, ວິທີການລ້ຽງໝູຂຸນ ຫຼື ໝູຊີ້ນ

ການລ້ຽງໝູຂຸນ ຫຼື ການລ້ຽງໝູໄລຍະຕັ້ງແຕ່ຫຼັງອອກນົມຈົນເຖິງໄລຍະຂາຍລົງຕະຫຼາດໄດ້. ໝາຍເຖິງການ ລ້ຽງໃຫ້ຢູ່ລວມກັນຫຼາຍໂຕໃນຄອກດຽວກັນສະນັ້ນຈະຕ້ອງໄດ້ຄັດໝູທີ່ມີອາຍຸ, ຂະໜາດໃກ້ຄຽງກັນມາລ້ຽງ ຮວມກັນເພື່ອເປັນການລົດບັນຫາການຍາດແຍ່ງອາຫານການຈະເລີນເຕີບໂຕເທົ່າກັນ (ບໍ່ໃຫ້ມີການລຸດ ລົ້ນກັນຫຼາຍ) ກ່ອນຈະນຳໝູນອ້ຍເຂົ້າມາລ້ຽງເຮົາຕ້ອງໄດ້ກະກຽມຄອກໃຫ້ລະອຽດເສຍກ່ອນເປັນຕົ້ນ ພື້ນ ຄອກປ່ຽນແກບໃໝ່, ເອົາເກືອຫວ່ານ, ເອົານ້ຳ EM ຫົດປະໄວ້ປະມານ 10 - 15 ມື້, ລະບົບນ້ຳຕ້ອງ ສະດວກຕິດຕັ້ງໃສ່ໃຫ້ແລ້ວກ່ອນຈະນຳໝູເຂົ້າມາ.ນ້ຳໃຫ້ໝູກິນໃຊ້ລະບົບອັດຕາໂນມັດ(ໃຊ້ລະບົບຫົວດູດ) ຊຶ່ງສາມາດໃຫ້ໝູໄດ້ກິນນ້ຳຕະຫຼອດເວລາຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ນ້ຳສະອາດ. ຄອກຕ້ອງໃຫ້ອາກາດ ລະບາຍໄດ້ດີ ຄືອຸນນະພູມຕ້ອງເໝາະສົມກັບການຈະເລີນເຕີບໂຕ, ຖ້າອາກາດຢູ່ໃນຄອກລະບາຍບໍ່ໄດ້ດີ ຮ້ອນອົບເອົ້າເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ໝູກິນອາຫານໜ້ອຍລົງການຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າກົວປົກກະຕິອີກບັນຫາໜຶ່ງ ພື້ນຄອກຕ້ອງພະຍາຍາມຮັກສາໃຫ້ແຫ້ງຢູ່ສະເໝີເພາະວ່າຖ້າພື້ນຄອກມີຄວາມປຽກຊຸ່ມເກີນໄປຈະພາໃຫ້

ເກີດພະຍາດໄດ້ງ່າຍ. ອັດຕາການລ້ຽງຕໍ່ຄອກກໍ່ຕ້ອງໃຫ້ເໝາະສົມບໍ່ໃຫ້ແອອັດຈົນເກີນໄປຄືອັດຕາທີ່ເໝາະສົມແລ້ວແມ່ນ 1.5 m² / ໂຕ. ອາຫານ, ການໃຫ້ອາຫານ: ໃນໄລຍະຊ່ວງອອກນົມໃໝ່ ຈະໃຫ້ເປັນອາຫານເມັດ (ຫຼອດ) ຊຶ່ງ Protein 20 % ຈົນກົ່ວອາຍຸ 30 - 35 ວັນ ຈຶ່ງມາໃຊ້ອາຫານສູດປະສົມມີ ຮຳ, ສາລີ, ເຂົ້າປຽນ, ອາຫານສຳເລັດຮູບ, ແຮ່ທາດ....ໃຫ້ protein ໃນລະດັບ 20 % ໄລຍະ 5 - 10 ວັນ. ນ້ຳໜັກໝູປະມານ 30 kg ຂຶ້ນໄປຫາ 100 kg ຫຼັງຈາກນັ້ນລຸດມາໃຊ້ອາຫານສູດ Protein 16 % ໄປເລີຍກໍ່ໄດ້.

ອີກວິທີໜຶ່ງໃນໄລຍະຊ່ວງອອກນົມໃໝ່ຈະໃຫ້ເປັນອາຫານສູດປະສົມມີ ຮຳ, ສາລີ, ເຂົ້າປຽນ, ອາຫານສຳເລັດຮູບ, ແຮ່ທາດ ໃຫ້ Protein 20 % ຈົນກົ່ວໝູອາຍຸ 30 - 35 ວັນ ນ້ຳໜັກໝູປະມານ 30 kg ຂຶ້ນໄປຫາ 100 kg ຈຶ່ງລຸດມາໃຊ້ສູດອາຫານທີ່ມີ Protein 16 % ໄປເລີຍກໍ່ໄດ້. ການໃຫ້ອາຫານແມ່ນໃຫ້ 2 ຄັ້ງຕໍ່ມື້ຄືເຂົ້າ ແລະ ແລງ, ຕອນສວາຍ (ທ່ຽງ) ຈະໃຫ້ອາຫານເສີມຈຳພວກຜັກຕ່າງໆ ຖ້ວງ stylo ເພາະວ່າຜັກ ຫຼື ຖ້ວງ ສາມາດໃຫ້ທາດອາຫານ ວິຕາມິນຊ່ວຍໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕອີກດ້ວຍ. ຮາງອາຫານຕ້ອງໃຫ້ມີພຽງພໍເພື່ອໃຫ້ໝູທຸກໆໂຕໄດ້ກິນອາຫານສະໝໍ່າສະເໝີພ້ອມກັນ

ຕາຕະລາງສູດອາຫານໝູຂຸນແຕ່ລະໄລຍະສູດອາຫານໝູນ້ອຍ - ໝູຫຸ້ນ (ໝູພັນ)

% Protein	20 %	18 %	16 %	16 %
ນ້ຳໜັກແຕ່ລະໄລຍະ	ອອກນົມ 5 - 20 kg	20 - 30 kg	30 - 60 kg	60 - 100 kg
ສາລີ (% Pro ບັນຈຸ 8)	30	30	37	37
ຮຳ (% Pro ບັນຈຸ 9)	34	40	39	39
ຫົວອາຫານ (% Pro ບັນຈຸ 40)	36	30	24	24
ຈ/ນລວມ (kg)	100	100	100	100
ອາຫານໃຫ້ກິນ kg / ໂຕ / ວັນ	0.5 - 1.3	1.5	3	4
ລາຄາ kg / ກີບ	2.566	2.290	2.063	2.063

ສູດອາຫານໝູນ້ອຍ - ໝູຫຸ້ນ (ໝູຊອດ ຫຼື ລູກປະສົມ)

% Protein	18 %	16 %	14 %	ໝາຍເຫດ
ນ້ຳໜັກແຕ່ລະໄລຍະ	ອອກນົມ 5 - 20 kg	20 - 50 kg	50 - 100 kg	
ສາລີ (% Pro ຈົນຈຸ 8)	30	37	37	
ຮຳ (% Pro ບັນຈຸ 9)	40	39	45	
ຫົວອາຫານ (% Pro ບັນຈຸ 40)	30	24	18	
ຈ/ນລວມ (kg)	100	100	100	
ອາຫານໃຫ້ກິນ kg / ໂຕ / ວັນ	0.5 - 1.3	1.5 - 3	4	
ລາຄາ kg / ກີບ	2.290	2.063	1.787	

